

Bijlage bij de jaarrekening Bestuursrapportage

Het Waterschapshuis
2025-3

Inhoud

1	Voorwoord	4
2	Leeswijzer	4
3	In één oogopslag	5
4	Financiële analyse	6
4.1	Doorbelastingen instandhouding naar projecten en diensten	6
4.2	Kasliquiditeit	6
4.3	Saldo toegelicht	7
4.4	Begrotingswijzigingen	8
5	Formatie en capaciteit	9
5.1	Begrote en gerealiseerde uren	9
5.2	Directe uren per medewerkerscategorie	10
5.3	Gemiddelde uurtarieven	10
5.4	Aantal medewerkers en ziekteverzuim	11
5.5	Inzet capaciteit vanuit waterschappen	11
5.6	Afgeronde vacatures en verdeling herkomst capaciteit	12
5.7	Merendeelcriterium	12
6	Programmaverantwoording – instandhouding	13
6.1	Programma 1 Bestuur en organisatie	13
6.2	Programma 2 Kennis en verbinden	14
Deel 2: Samenwerking met waterschappen		15
7	Programmaverantwoording - samenwerking met waterschappen	16
7.1	Programma 3 Diensten & Beheer (incl. kassiersfunctie)	16
7.2	Programma 4 Collectieve thema's	20
7.3	Programma 5 Ontwikkelthema Waterschappen	22
7.4	Programma 6 Opgave waterveiligheid	24
7.5	Programma 7 Opgave watersysteem	25
7.6	Programma 8 Opgave waterketen	27
7.7	Programma 9 Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering	28
Deel 3: Samenwerking met derden		30
8	Programmaverantwoording projecten met derden	30
8.1	Programma 10 SAW@	30
8.2	Programma 11 Basisdata	31
8.3	Programma 12 Informatiehuis Water	33
Deel 4 Verwachte begrotingswijzigingen		36
9	Verwachte begrotingswijzigingen	36
9.1	Verwachte begrotingswijzigingen 2025	36
9.2	Verwachte bijstelling begroting 2026	36

10	Bijlagen	37
10.1	Bijlage 1: Status kleur en betekenis	37
10.2	Bijlage 2: Financieel overzicht kolommen verklaard	37
10.3	Bijlage 3: Lijst met afkortingen	37

CONCEPT

1 Voorwoord

Voor u ligt de 3^e bestuursrapportage 2025 van Het Waterschapshuis (hierna: hWh) over de periode januari tot en met december. Met de bestuursrapportage informeert de organisatie het bestuur over de voortgang, de afwijkingen en de bijzonderheden ten opzichte van de programmabegroting 2025. De bestuursrapportage is een verantwoordingsdocument over de voortgang van hWh met focus op instandhouding en de grote lijnen van de programma's. In de afzonderlijke bijlage Projectverantwoording wordt inzicht gegeven in de voortgang van de projecten en diensten die worden uitgevoerd. Hierdoor is in de rapportage een duidelijke scheiding aangebracht tussen aansturing door het bestuur van hWh enerzijds en de Opdrachtgevers anderzijds. Alle financiële rapportages worden, conform het huidige standpunt van de belastingdienst, opgesteld in bedragen exclusief BTW. De totale kosten worden door hWh verhoogd met BTW in rekening gebracht bij de deelnemers.

De 3^e bestuursrapportage 2025 wordt tegelijkertijd met de jaarstukken 2025 aangeboden. Om zoveel mogelijk inhoudelijke overlap met de jaarstukken te vermijden, is deze bestuursrapportage beknopter dan de 1^e en 2^e bestuursrapportages. Voor een compleet beeld van het jaar 2025, kunnen de jaarstukken en bestuursrapportage in samenhang gelezen worden.

hWh kan alleen programma's, projecten en diensten in de begroting verwerken, voor zover hiervoor een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) is afgesloten. De DVO's zijn derhalve leidend voor de begrotingen. Door deze systematiek moeten ook tussentijds gedurende het jaar begrotingswijzingen worden aangeboden voor de nieuwe initiatieven die worden opgestart. Gelijktijdig met de bestuursrapportage wordt een begrotingswijziging 2025 aangeboden.

2 Leeswijzer

De jaarstukken bevatten de noodzakelijke, door regelgeving verplichte onderwerpen. Aanvullingen hierop worden in de bestuursrapportage uiteengezet. Om aan te sluiten op de verschillende informatiebehoeften, is de bestuursrapportage als volgt opgesteld:

In hoofdstuk 3 wordt een algemeen beeld geschetst van de financiële en inhoudelijke ontwikkelingen. Dit hoofdstuk vormt samen met de financiële analyse in de jaarstukken een bestuurlijke samenvatting.

In hoofdstuk 4 wordt een algemeen beeld geschetst van de formatie en capaciteit. Hier wordt onder andere ingegaan op het aantal gerealiseerde uren, de gemiddelde uurtarieven en de herkomst van capaciteit.

In hoofdstuk 5 wordt aangekondigd welke begrotingswijzigingen voor 2025 worden verwacht in het resterende deel van het lopende jaar. Deze projecten hebben nog niet geleid tot een DVO en worden daarom nog niet in de financiële begroting verwerkt. De genoemde bedragen zijn slechts inschattingen op basis van huidige inzichten. Hier wordt tevens een doorkijk gemaakt naar de verwachte bijstelling van de begroting 2026.

In de bijlagen treft u diverse overzichten aan, waaronder de overzichten met bijdragen per waterschap.

3 In één oogopslag

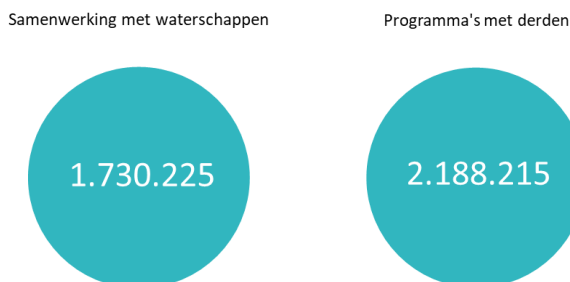
Begrotingswijzigingen

In het laatste tertiaal van 2025 zijn nog een aantal nieuwe DVO's afgesloten waarbij de activiteiten ook in 2025 zijn opgestart. De grootste zijn de projecten IV Slim Watermanager en Robuust maken CERT-WM, van ieder € 175K. Deze DVO's zijn toegevoegd in de begroting waardoor deze in BERAP 3 stijgt met € 331.697. In BERAP 3, die als bijlage bij de jaarstukken is gevoegd, zijn de begrotingswijzigingen nader toegelicht. Over het gehele jaar 2025 bezien is daarmee sprake van een daling van € 633.898.

Financiële realisatie

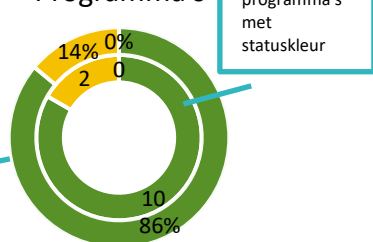
We sluiten 2025 af met een positief saldo van € 3,9 mln. Hiervan is het grootste deel (€ 2,2 mln) toe te wijzen aan samenwerkingen met derden, waarvan de aansturing niet bij hWh is belegd. Voor de overige programma's (1 t/m 9) geldt dat we het saldo crediteren aan de waterschappen. Dit eindejaar saldo is in lijn met de eerder afgegeven verwachting in BERAP 2.

Projectrealisatie

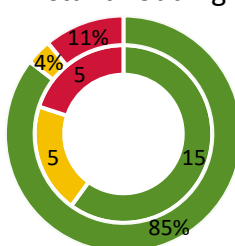
Er zijn mooie resultaten opgeleverd voor de waterschappen, zoals de oplevering van eHRM en ondersteuning bij de implementatie van BIO2. Verder is in 2025 het eerste waterschap met kantoorautomatisering aangesloten. de aansluiting van de waterschappen kunnen voltooien. Ook is het in 2025 voor het eerst gelukt om de inwinning van hoogtedata én beeldmateriaal te combineren. We zijn er trots op dat begin 2025 van start zijn gegaan met diensten & beheer en dat dit zonder grote problemen het hele jaar is verlopen. Op een aantal projecten hebben we niet het resultaat behaald zoals gehoopt; zo hebben we project WIWB 2.0 hebben we voortijdig moeten beëindigen vanwege wanprestatie van de leverancier en hebben de Waterschadeschatter en IV Slim watermanagement in 2025 nog niet het gewenste resultaat behaald. Een aantal projecten de statuskleur rood gekregen vanwege budgetoverschrijdingen.

Programma's

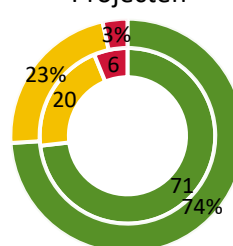

Status uitgedrukt in % van de begroting

Instandhouding

Projecten

4 Financiële analyse

4.1 Doorbelastingen instandhouding naar projecten en diensten

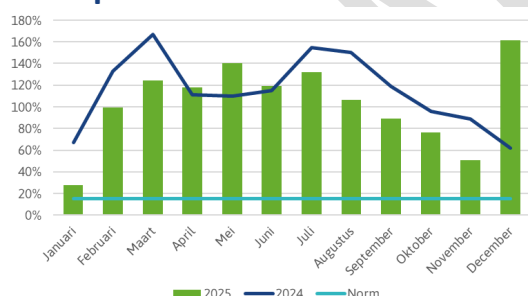
In de geactualiseerde begroting is het uitgangspunt gehanteerd van het doorbelasten van uitgevoerde werkzaamheden binnen instandhouding aan de producten en programma's op basis van vaste rekentarieven per onderdeel. De rekentarieven zijn (exclusief BTW):

- Virtuele werkplek: € 600 per maand per medewerker;
- Capaciteitsmanagement: € 5.400 per medewerker voor de gehele begeleiding van instroom. Voor de doorstroom van een interne medewerker naar een nieuwe functie wordt een rekestarief van € 2.700 gehanteerd. Voor contractverlengingen wordt een rekestarief van € 1.100 gehanteerd;
- Inkoop: maximaal € 1.000 voor een enkelvoudig onderhandse aanbesteding en € 2.500 voor een meervoudig onderhandse aanbesteding.

Een deel van de doorbelastingen vindt plaats binnen programma 1 en 2 (Instandhouding) naar andere kostenplaatsen binnen instandhouding. Het resterende deel wordt van instandhouding aan de andere programma's (projecten en diensten) doorbelast. De volgende doorbelastingen zijn verwerkt in 2025:

	Totale doorbelastingen 2025 in € excl. BTW			
	Aan projecten en diensten	IHW facilitering	Binnen instandhouding	Totaal
Virtuele werkplek	697.517	175.561	371.926	1.245.004
Capaciteitsmanagement	301.850	27.200	321.850	650.900
Inkoop	152.500	10.500	146.400	309.400
Overige facilitering IHW		149.532		149.532
Totaal	1.151.867	362.793	840.176	2.354.836

4.2 Kasliquiditeit

De kasliquiditeit geeft de verhouding aan tussen de beschikbare liquide middelen enerzijds en de kortlopende schulden en verplichtingen anderzijds. Het is een indicator van de mate waarin de kortlopende schulden en verplichtingen kunnen worden gedekt uit de liquide activa.

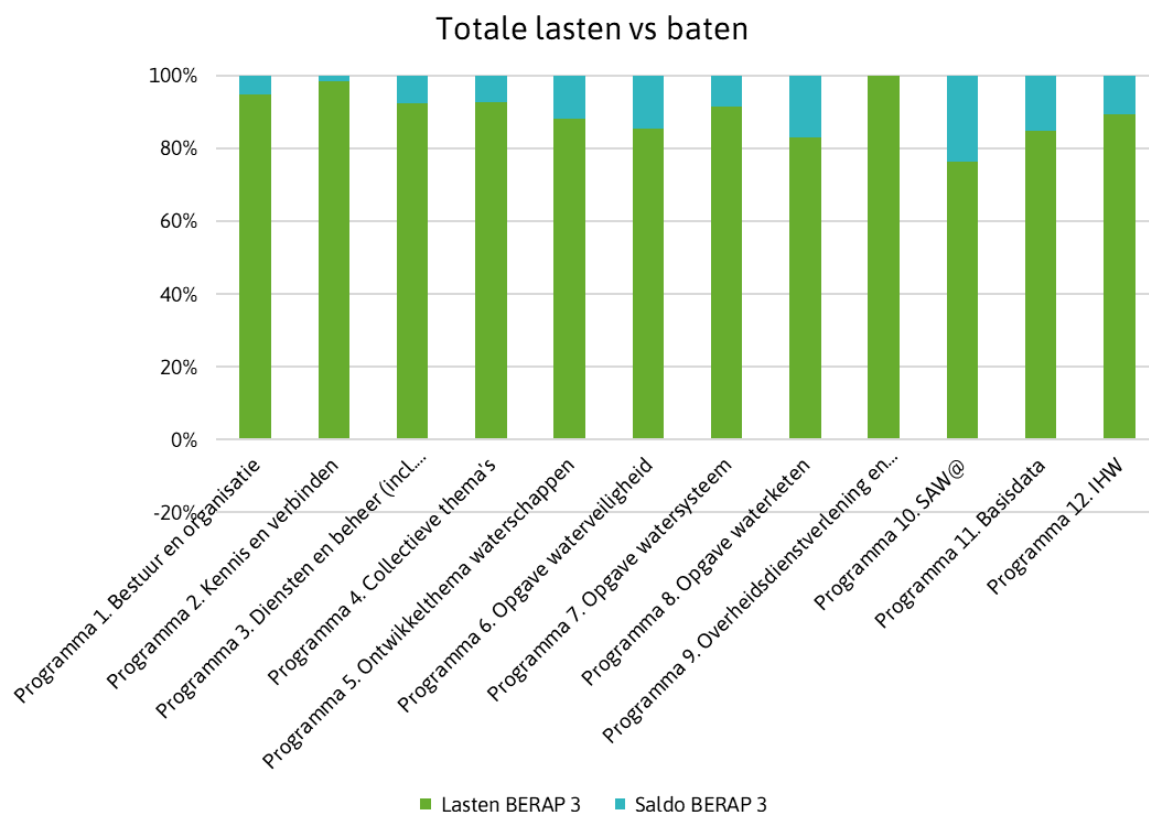
De algemene richtwaarde van dit kengetal is een minimum van 15%. De kasliquiditeit ligt boven de norm. Een hogere kasliquiditeit in de eerste maanden van 2025 komt door de voorschotfacturatie van de primaire begroting 2025 aan de

waterschappen en daarmee de reeds ontvangen bijdragen. De hogere kasliquiditeit in december komt door een vooruit ontvangen subsidie voor het project WISE.

Op dit moment beschikt hWh niet over een kredietfaciliteit bij de NWB. De organisatie heeft voldoende liquide middelen om aan haar verplichtingen te voldoen.

4.3 Saldo toegelicht

Het totaalbeeld van het saldo van 2025 is in onderstaand overzicht samengevat. Dit overzicht geeft weer welk deel van de baten in 2025 is aangewend.

Voor een nadere toelichting op het saldo per programma, wordt verwezen naar de jaarstukken 2025, hoofdstuk 4.3. Programmaverantwoording.

Het saldo kan als volgt samengevat worden:

Verklaring saldo jaareinde verwachting 2025 (bedragen in € 1.000 excl. BTW)	Vertraagd, uitvoering in 2026	Werkzaamheden niet uitgevoerd	Effect realisatie uurtarieven	Effect realisatie kosten	Extra werkzaamheden niet uitgevoerd	Bestemming door UO met derden	Saldo BERAP 3
Programma 1. Bestuur en organisatie	0	450	78	-69	-178	0	281
Programma 2. Kennis en verbinden	0	0	-28	112	-56	0	28
Subtotaal instandhouding	0	450	50	42	-234	0	308
Programma 3. Diensten en beheer (incl. Kasiërsfunctie)	138	312	656	-385	0	0	721
Programma 4. Collectieve thema's	91	0	72	-38	0	0	125
Programma 5. Ontwikkelthema waterschappen	83	0	76	18	0	0	177
Programma 6. Opgave waterveiligheid	0	0	-12	86	0	0	74
Programma 7. Opgave watersysteem	0	191	-30	29	0	0	190
Programma 8. Opgave waterketen	114	0	27	2	0	0	143
Programma 9. Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering	87	0	-109	13	0	0	-9
Subtotaal samenwerking met waterschappen	513	503	680	-274	0	0	1.422
Programma 10. SAW@	813	0	47	-47	0	0	813
Programma 11. Basisdata	0	0	15	-16	-40	1.157	1.116
Programma 12. IHW	177	0	290	-289	0	81	259
Subtotaal samenwerking met derden	990	0	352	-352	-40	1.238	2.188
Totaal	1.503	953	1.082	-584	-274	1.238	3.918

In onderstaande tabel is weergegeven hoe de bovenstaande redenen vertalen naar impact op het resultaat. De verwachting van het overgebleven budget is voor 2,2 miljoen toe te wijzen aan samenwerkingen met derden. Voor de andere programma's (1 tot en met 9) is voor 0,5 miljoen goedkoper uitgevoerd. De overige impact (1,5 miljoen) is door vertraging of niet uitgevoerde werkzaamheden, waarbij een stukje is gecompenseerd door het uitvoeren van extra werkzaamheden.

Impact inhoudelijk resultaat	Impact inhoudelijk resultaat projecten in € miljoen	Geen impact inhoudelijk resultaat projecten in € miljoen	Totaal in € miljoen
Bestemming door UO met derden	1,0	1,2	2,2
Programma 1 t/m 9: Vertraagd, uitvoering in 2026	0,5	-	0,5
Programma 1 t/m 9 Goedkoper uitgevoerd dan begroot	-	0,5	0,5
Programma 1 t/m 9: Werkzaamheden niet uitgevoerd	1,0	-	1,0
Programma 1 t/m 9: Extra werkzaamheden uitgevoerd	0,2	-	0,2
Totaal	1,2	1,7	3,9

4.4 Begrotingswijzigingen

Tegelijkertijd met de 3^e bestuursrapportage 2025 wordt de 4^e begrotingswijziging aangeboden. Dit betreft de formele vaststelling van gewijzigde budgetten in de periode september tot en met december 2025 die invloed hebben op de begroting 2025. Voor al deze begrotingswijzigingen is een DVO afgesloten, waarvan de uitvoering start in 2025. Door middel van de begrotingswijziging worden de projecten aan de begroting 2025 toegevoegd. Deze wijzigingen hebben geen invloed op de hoogte van de bijdrage aan de instandhoudingskosten.

Per saldo stijgt de begroting in BERAP 3 met € 331.679, met name door twee nieuwe projecten die in 2025 gestart zijn waarvoor een DVO is afgesloten; IV Slim Watermanagement en Robuust maken CERT-WM. De tussentijdse begrotingswijzigingen BERAP 1, BERAP 2 en BERAP 3 zijn niet gefactureerd aan de waterschappen. We nemen deze mee in de eindafrekening van 2025. In de bijlage projectverantwoording is de begrotingswijziging per deelnemer uitgewerkt.

4^e Begrotingswijziging:

Programma 3. Diensten & Beheer (incl. kassiersfunctie)

- 00.03.01/162 B&O eHRM € 0. De verdeelsleutel van dit project is bijgesteld op basis van de verloningen van december 2024.
- 00.03.01/163 eHRM 2.0 € 0. De verdeelsleutel van dit project is bijgesteld op basis van de verloningen van december 2024.

Programma 4. Collectieve Thema's

- 00.04.00/201 AI verordeningen € 11.653. Vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is aan het Waterschapshuis opdracht gegeven voor de Uitvoeringslast AI-Verordening Waterschappen.

Programma 7. Opgave watersysteem:

- 00.07.00/409 IV Slim Watermanagement € 112.889. Het project IV Slim Watermanagement wordt gefinancierd door Rijkswaterstaat. De opdracht is definitief akkoord bevonden en het bijbehorende budget is daarmee toegevoegd aan de begroting.

Programma 8. Opgave waterketen:

- 00.08.00/001 Ontwikkelbudget € -30.000. Dit ontwikkelbudget is ingezet voor het opstarten van het project Materialenpaspoort.
- 00.08.00/865 Gezamenlijke prognoses AWK € - 31.214. Een deel van het budget van dit project is ingezet voor het opstarten van het project Afvalprognose – Buca Gevelcontrole.
- 00.08.00/870 Afvalprognose – Buca Gevelcontrole € 31.214. Het initiatiefvoorstel voor de Buca Gevelcontrole is akkoord bevonden door het opdracht gevend overleg Waterketen.

- 00.08.00/880 Materialenpaspoort € 30.000. Het initiatiefvoorstel voor Materialenpaspoort is akkoord bevonden door het opdracht gevend overleg Waterketen.

Programma 9. Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering:

- 00.09.00/163 eHRM 2.0 € 0. De verdeelsleutel van dit project is bijgesteld op basis van de verloningen van december 2024.
- 00.09.00/170 Wet Open Overheid - € 5.000. De bijdrage van de waterschappen wordt met deze wijziging uit de begroting gehaald.
- 00.09.00/175 Single Digital Gateway € 1.695. De einddatum van de subsidieverlening voor de implementatie van de SDG verordening is vastgesteld op 31 december 2025. Hierdoor kan dit project volledig worden gefinancierd door een subsidie en wordt de bijdrage van de waterschappen naar beneden bijgesteld.
- 00.09.00/605 Robuust maken CERT-WM € 175.000. De DVO voor het project Robuust maken CERT-WM is door de opdrachtgevers akkoord bevonden.

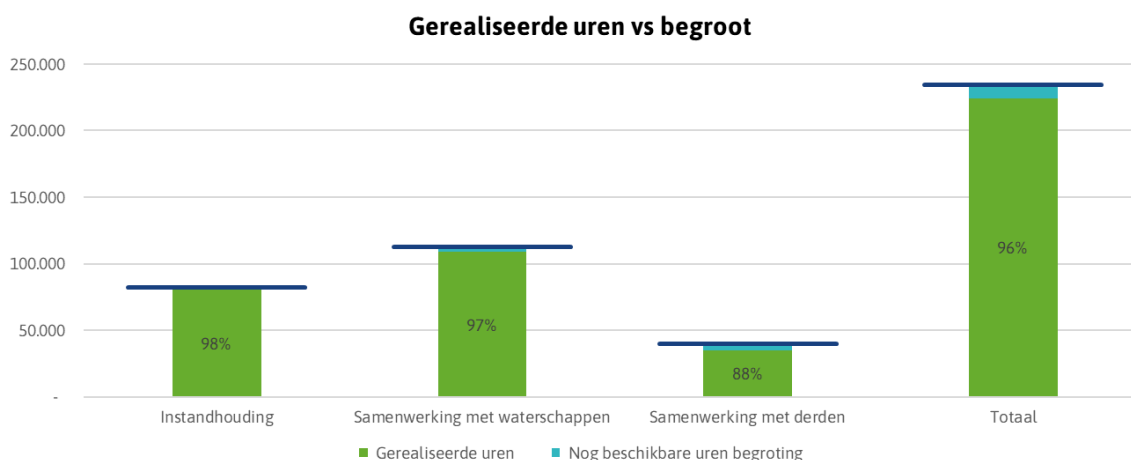
Programma 10. SAW@

- 00.10.00/727 SAW@ Personele inzet € 35.442. In de tweede bestuursrapportage was onterecht een wijziging gedaan in de bijdrage voor waterschappen. Deze wijziging wordt hiermee gecorrigeerd.

5 Formatie en capaciteit

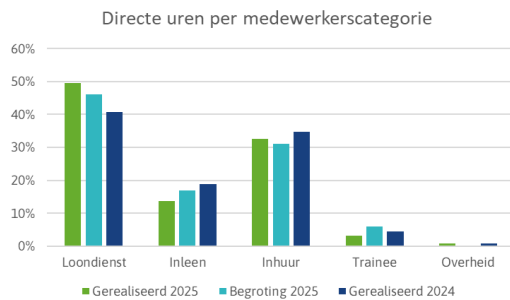
5.1 Begrote en gerealiseerde uren

Een belangrijke basis voor de hWh begroting zijn de gewerkte uren. Hieronder is een overzicht opgenomen van de begrote en gerealiseerde uren per begrotingsdeel.

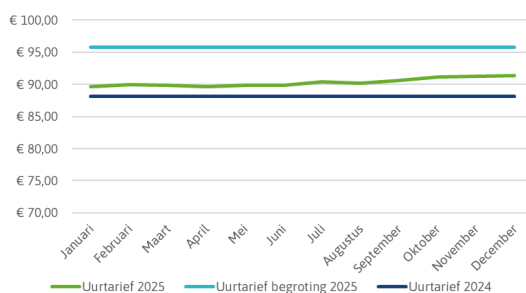
De donkerblauwe lijn geeft de begroting van de uren van 2025 weer. Voor een toelichting op de realisatie per programma wordt verwezen naar de bijlagen. De totale urenbesteding in 2025 ligt (224.292 uren) in lijn met de begroting van 2025. De realisatie ligt ruim boven de realisatie van dezelfde periode in 2024 (212.413 uren), dit is een stijging van 5,6%.

5.2 Directe uren per medewerkerscategorie

Het overzicht van de directe uren per medewerkerscategorie, uitgedrukt in een percentage van het totaal. Zoals voorzien ervaren waterschappen krapte op de arbeidsmarkt, waardoor er minder ruimte is om medewerkers vanuit de waterschappen uit te lenen aan een project bij hWh. Tot nu lukt het hWh om dit op te vangen met inhuur en medewerkers in loondienst.

5.3 Gemiddelde uurtarieven

Het gerealiseerde uurtarief in 2025 is € 91,34. Dit ligt € 4,41 onder het begrotingstarief. Het eerste half jaar is het stabiel rond de € 90,00 gebleven. In juli is een stijging van het uurtarief zichtbaar, omdat in de CAO afspraken zijn gemaakt over een salarisverhoging in juli. In oktober is ook een stijging van het uurtarief zichtbaar. In deze maand zijn een groot deel van de facturen van de waterschappen voor deze salarisverhoging van de waterschappers ontvangen.

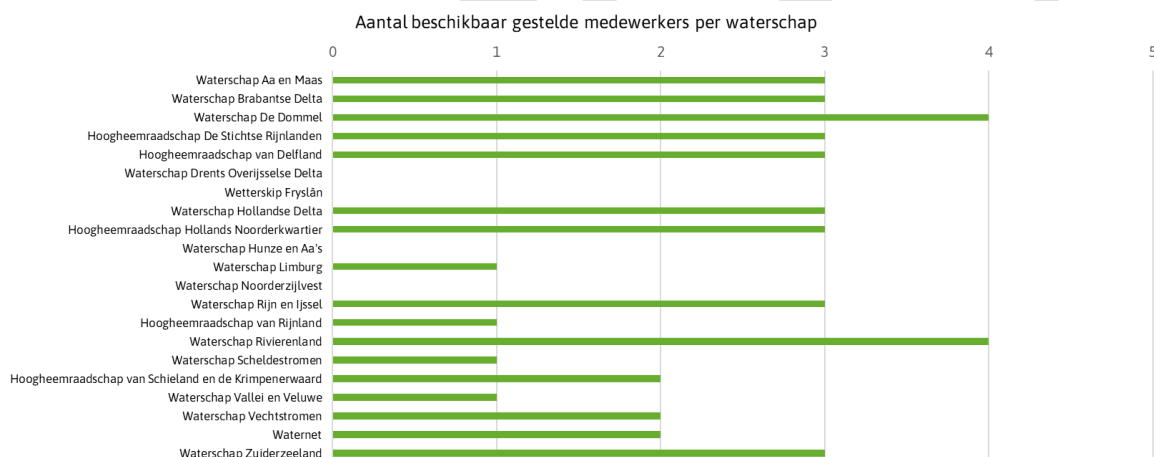
5.4 Aantal medewerkers en ziekteverzuim

Het aantal medewerkers werkzaam bij hWh bedroeg op 31 december 2025 203 (31 december 2024: 189). Daarnaast faciliteren we een werkplek voor nog eens 13 medewerkers vanuit RWS voor onze samenwerkingsprogramma's. In de samenstelling van werkzame personen is een stijging te zien van medewerkers in loondienst en het aantal ingehuurd medewerkers, en een daling in inleen vanuit de waterschappen. hWh had op 31 december 2025 82,84 FTE in loondienst (76,36 FTE gemiddeld over heel 2025). Het ziekteverzuim bij de medewerkers in loondienst is in 2025 gemiddeld 3,6%. Dit ligt onder de interne streefnorm van 3,7%.

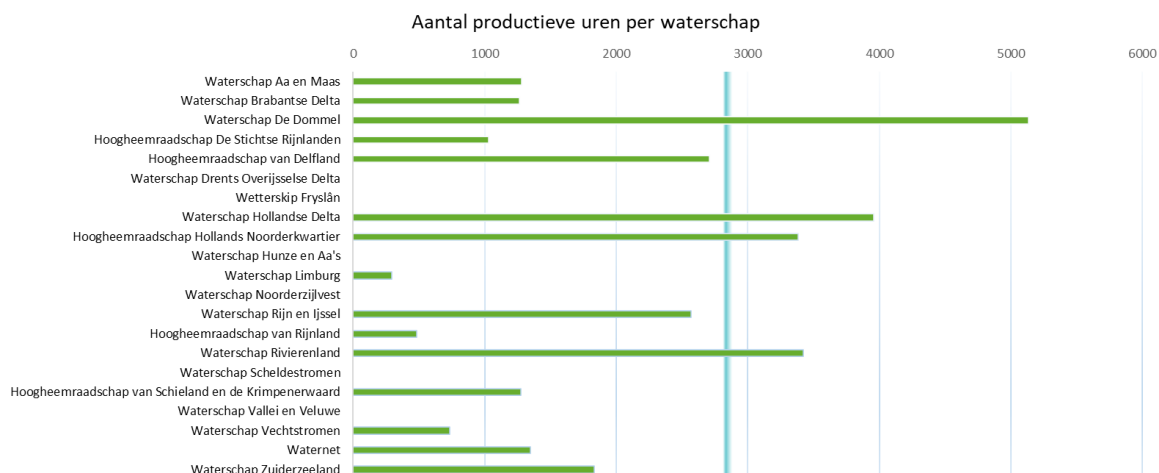
	Stand op 31-12-2025	Stand op 31-12-2024
In loondienst	88	70
Inleen van waterschappen	32	40
Inhuur van de markt	77	69
Stagiair	0	1
Trainees	3	7
Inhuur van de overheid	3	2
Totaal bekostigd door hWh	203	189
Medewerkers RWS	13	12
Totaal gefaciliteerd door hWh	216	201

5.5 Inzet capaciteit vanuit waterschappen

Ook in 2025 zijn medewerkers vanuit de waterschappen bij hWh ingezet. 42 medewerkers vanuit de waterschappen hebben uren ingezet binnen het Waterschapshuis. De tijd van betrokken waterschap-medewerkers in overleggen, zoals OO's, dagelijks bestuur, etc., is niet in deze overzichten meegenomen, hoewel deze uren substantieel zijn. Op verzoek van het algemeen bestuur wordt inzicht gegeven in de verdeling van de medewerkers en uren naar de waterschappen.

Vanuit het meerjarenprogramma dat door de waterschappen is opgesteld voor hWh, blijkt dat er om hWh goed te bemensen vanuit de waterschappen ongeveer 2.800 uur per jaar per waterschap minimaal nodig zijn. Deze norm is in de grafiek zichtbaar gemaakt met de aqua streep. Op dit moment geven 4 van de 21 waterschappen voldoende invulling aan de flexibele schil van hWh. Naast de capaciteit in uren, worden ook de personele zaken door De Dommel verzorgd.

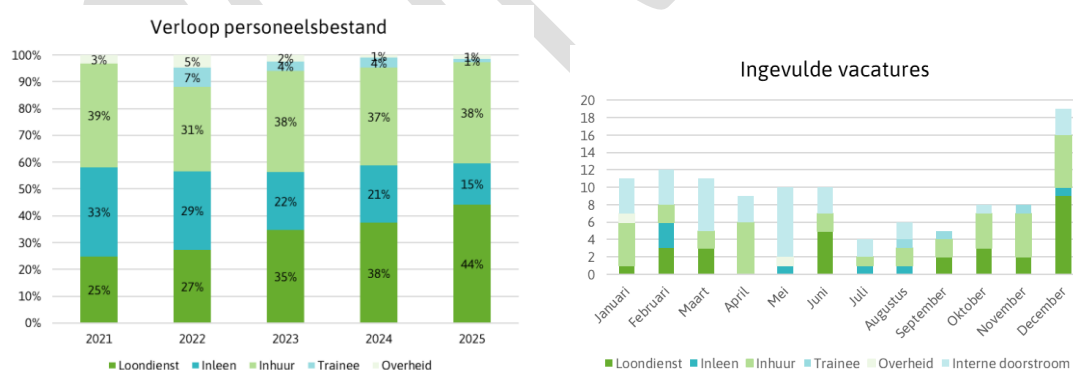
5.6 Afgeronde vacatures en verdeling herkomst capaciteit

In het afgelopen jaar is het gelukt om meerdere moeilijk vervulbare functies alsnog succesvol in te vullen. Vacatures die langdurig openstonden, hebben in een veranderende arbeidsmarkt alsnog geleid tot geschikte kandidaten. De beweging in de markt, mede ingegeven door de Wet DBA, heeft ertoe geleid dat meer professionals de voorkeur geven aan een vast dienstverband, wat een positieve invloed heeft gehad op de wervingsmogelijkheden.

Het traineeprogramma blijft een belangrijk instrument voor duurzame instroom. Op dit moment zijn 3 trainees werkzaam binnen de organisatie, waarmee blijvend wordt geïnvesteerd in talentontwikkeling en toekomstige personele continuïteit.

In 2025 zijn er 80 vacatures ingevuld. Inclusief interne doorstroom en functiewijzigingen komt het totaal aantal vervulde rollen in 2025 op 126. Daarnaast zijn 104 contracten verlengd.

Onderstaande diagrammen zijn berekend op basis van aantal medewerkers, zonder daarbij rekening te houden met parttimefactor.

5.7 Merendeelcriterium

Conform de door KokxDeVoogd voorgestelde systematiek rapporteren we in de bestuursrapportage over de feitelijke realisatie van het merendeelcriterium (werk voor derden). Voor de toepassing van een vrijstelling van aanbesteding is het van belang dat hWh minimaal 80% van haar werkzaamheden verricht voor waterschappen die deelnemen aan de Gemeenschappelijke regeling hWh. Het merendeelcriterium mag berekend worden over een periode van 3 jaar. Het percentage werk voor derden in de periode 2023, 2024 en 2025 bedraagt 10,7% en valt daarmee binnen het maximum van 20%.

6 Programmaverantwoording – instandhouding

6.1 Programma 1 Bestuur en organisatie

Het programma Bestuur en organisatie ondersteunt zowel de interne organisatie als het bestuur van hWh.

Inrichting nieuwe governance

Vanuit de waterschappen is de afgelopen periode gewerkt aan het inrichten van een nieuwe manier van opdrachtgeverschap aan hWh. Dit heeft plaatsgevonden in nauwe samenwerking met hWh. De inrichting is eind december 2025 afgerond, waarna de implementatie van de nieuwe werkwijze echt van start is gegaan. Voor het Overkoepelend Thema Overleg zijn vanuit hWh vier thema regisseurs aangesteld, waarmee het laatste nieuwe gremium is ingericht en in januari 2026 echt van start kan. Daarnaast zijn voor alle programma's nieuwe DVO's afgesloten waarmee de contractuele basis voor de nieuwe werkwijze geborgd is.

Medewerker ontwikkeling

We zijn gestart met de uitvoer van de periodieke Strategische Personeelsplanning bij een aantal teams om de inrichting van de projectenpoule verder vorm te geven. Ook boekten we vooruitgang in het verbeteren van HR-processen en instrumenten, o.a. door aantrekken van een strategisch HR adviseur. Daarnaast is Jong hWh succesvol van start gegaan. Hiermee hopen we jonge medewerkers actief te betrekken bij hWh, wat op langere termijn bijdraagt aan binding, zichtbaarheid en interne vernieuwing.

Zichtbaarheid en communicatie

In het '[Waterschapsportaal](#)' geven we inzicht in de projecten per waterschap. Na lancering van dit portaal begin dit jaar werken we inmiddels aan verdere doorontwikkeling, op basis van ontvangen feedback van gebruikers. Daarnaast is in december intern de aftrap geweest van het 20-jarig bestaan van hWh. Gedurende het komende jaar zal hier ook extern aandacht aan worden gegeven, zoals bijvoorbeeld tijdens de Waterinfodag, op LinkedIn en via perscontacten. Het recent aangeboorde netwerk van de afdelingen communicatie van de waterschappen wordt ingezet om hWh beter zichtbaar te maken, bijvoorbeeld voor het Impactlab.

Voortgang raamcontracten en inhuur

In de afgelopen maanden heeft hWh extra inzet gepleegd in relatie tot één van de raamcontractpartijen voor inhuur (een zgn 'broker'). Na de zomer bleek dat ingehuurde collega's die via de broker waren gecontracteerd niet tijdig werden uitbetaald. Na intensieve correspondentie en gesprekken bleef verbetering uit. Daarom heeft hWh besloten de samenwerking met deze broker te beëindigen. Het contract is ontbonden en de lopende inhuurcontracten zijn zorgvuldig overgebracht naar een andere raamcontractpartij. Deze overgang is goed verlopen. Inmiddels zijn alle betrokken ingehuurde medewerkers correct uitbetaald en is de continuïteit van de inzet geborgd. Daarnaast heeft hWh actief de overige waterschappen betrokken en geïnformeerd die ook een samenwerking hebben met deze broker, om voorziene financiële risico's goed onder de aandacht te brengen waar nodig.

Veilige werkomgeving

hWh is eind 2025 aangesloten op de SOC-dienstverlening en gaat in week 2 van 2026 live met de 24/7 dienstverlening door Thales. Het afgelopen jaar stond in het teken van professionaliseren en stabiliseren. De basis van onze digitale werkomgeving is versterkt: processen zijn duidelijker, verantwoordelijkheden beter belegd en de samenwerking tussen projecten, programma's en IT-beheer is verbeterd. Dit leidt tot meer voorspelbaarheid, betrouwbaarheid en duidelijkheid. Meldingen worden sneller opgepakt, nieuwe collega's starten soepeler en projecten sluiten beter aan op beheer. Ook is de beveiliging van de werkplek verder op orde gebracht.

Informatiemanagement

Het analoge archief is volledig geordend en de blijvend te bewaren stukken zijn vervroegd overgedragen naar

archief Eemland. Stukken die in de komende 10 jaar mogen worden vernietigd zijn overgebracht naar Archive-IT. Voor het digitale archief zijn de nieuwe inrichting governance en samenwerkingsafspraken voor Teams/SharePoint gemaakt. In Q1 2026 zullen we het digitale archief migreren van DECOS/JOIN naar SharePoint.

Finance & Control

In het derde tertiaal 2025 is het financiële beleid aangescherpt en is gewerkt aan het verbeteren van de financiële rapportages in PowerBI.

Programma dashboard	30-04	31-08	31-12	Risico's en beheersmaatregelen van projecten in het programma
1 Bestuur en organisatie	GROEN	GROEN	GROEN	Twee projecten hebben de statuskleur rood vanwege budgetoverschrijdingen groter dan 5% in 2025. Dit komt ofwel door vervangende inhuur die noodzakelijk was vanwege langdurige uitval van vaste medewerkers (zoals bij Finance & Control) ofwel extra capaciteit vanwege toename van de hoeveelheid werk (zoals bij Informatieveiligheid en Privacy). Daarnaast is de ontvangen rente over schatkistbankieren in 2025 € 225K lager uitgevallen dan begroot, hierdoor is status rood toegekend. Dit komt doordat de betaling van de subsidie van het project PCP-Wise (van € 11,8 miljoen) drie maanden later is ontvangen dan verwacht. Tot slot heeft het project Bestuur de statuskleur rood vanwege de BTW-rechtszaak, die op dit moment voorligt bij de Hoge Raad, niet te zeggen is wanneer uitspraak volgt omdat dit niet aan termijnen is gebonden. Omdat dit een externe factor is die voor ons niet te beïnvloeden is maar toch flinke impact zal hebben, heeft dit risico de statuskleur rood. Alle overschrijdingen kunnen binnen het programabudget worden opgevangen en behoeven geen aanvullende beheersmaatregelen.

6.2 Programma 2 Kennis en verbinden

Binnen het programma Kennis en Verbinden bouwen we belangrijke kennis op rondom digitalisering en digitale transformatie, maar ook andere kennis die we nodig hebben om ons werk voor de waterschappen goed te kunnen uitvoeren. Daarnaast investeren we in duurzame relaties met de markt, de wetenschap en andere partijen die relevant zijn voor de waterschappen. Tenslotte organiseren we de kwaliteitsborging en faciliteren we de waterschappen in hun samenwerking. Onder andere door het bieden van een vergadercentrum.

Maatschappelijk belang

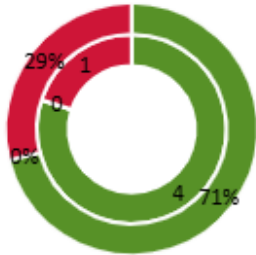
De veranderingen in het IT-speelveld zijn groot. De manier waarop we naar Big-Tech-partijen kijken is in de afgelopen periode flink veranderd. Tot voor kort dachten we dat de opslag van data, de veiligheid, de beschikbaarheid en continuïteit van dienstverlening vanzelfsprekend was. Nu denken we daar anders over. Dat vraagt dan dus om nieuwe oplossingen. Ook de opkomst van bijvoorbeeld AI stelt waterschappen voor nieuwe dilemma's. Wat kunnen we, wat mogen we en wat willen we? Hoe kunnen we gebruikmaken van nieuwe kansen? Vanuit Kennis en verbinden zoeken we naar manieren om met deze nieuwe situaties om te gaan.

PCP-WISE (Pre-Commercial-Procurement Watermanagement Innovation from Space for European climate resilience)

PCP WISE is een Europees innovatieproject waarin marktpartijen nieuwe toepassingen ontwikkelen op basis van satellietdata. hWh doet mee in een consortium van 26 partijen, onder andere met de STOWA en Universiteit Twente. We organiseren een aanbesteding die marktpartijen uitdaagt om met innovatieve oplossingen te komen die meer inzicht bieden in de bodemvocht-situatie. Dit moeten oplossingen zijn op basis van satellietwaarnemingen. Op basis van zo'n innovatie kunnen de waterschappen beter anticiperen op -steeds vaker voorkomende- extremere weersomstandigheden. De EU financiert het project, maar hWh en STOWA financieren de inspanningen die nodig zijn om toepassing bij de waterschappen mogelijk te maken en kennis met hen te delen. De looptijd van het project is 3 jaar (tot en met 2027). In het derde tertiaal werkten we vooral aan het samenstellen van aanbestedingsdocumenten die in september zijn gepubliceerd. Parallel daaraan zijn diverse informatiesessies geweest om de aandacht hierop te vestigen. Er bleek veel belangstelling. In januari komen de voorstellen binnen.

Kracht van samen

Om ons werk voor de waterschappen zo goed mogelijk te doen, werken we samen met andere organisaties. We ondersteunen de Unie van Waterschappen in de vertegenwoordiging in landelijke overleggen die mogelijk bijdragen aan een uitwerking van de ambities uit de Vaarkaat. Hier staat de totstandkoming van een datastrategie nadrukkelijk op de agenda. Waterschappen kunnen op basis hiervan eigen invullingen maken om datagedreven werken mogelijk te maken. In het derde tertiaal hebben we onder andere meegewerkt aan de totstandkoming van de Nederlandse Digitaliseringsstrategie. Verder ondersteunen we de UvW inhoudelijk op het vlak van informatieveiligheid en Privacy. Omdat de doelstellingen van de Vaarkaat vertaald zijn naar een Strategienota, werken we samen met de waterschappen aan de inrichting en invulling van de geformuleerde opgaven. We bewaken daarbij de samenhang tussen de projecten die hWh uitvoert voor waterschappen en zorgen we voor kennisinbreng 'van buiten'. Speerpunten hierbij zijn: delen van data van/voor waterschappen en het ontwikkelen van een (soevereine) cloud- en datastrategie. De OGT heeft een opdracht gegeven aan het Waterschapshuis om voor de ontwikkeling van deze strategie een handelingsperspectief uit te werken. hWh heeft een verkenning uitgevoerd op het gebied van quantum computing. Hier zijn -in samenwerking met het programma Digitale Innovatie en Transformatie- informatiesessies aan bestuur en waterschappen uit voortgekomen. De verkenning van de inzet van AI-instrumenten in het waterbeheer hebben we opgepakt in samenwerking met onder andere Deltares. Tot slot versterken we ook de samenwerking met de STOWA. We onderzoeken bijvoorbeeld hoe we hun onderzoek gerelateerd aan data, kunnen laten landen bij de waterschappen. Verder versterken we de verbinding met andere ketenpartners, zoals Rijkswaterstaat, op onderwerpen waar we elkaar raken.

Programma dashboard	30-04	31-08	31-12	Risico's en beheersmaatregelen van projecten in het programma
2 Kennis en verbinden 	GROEN	GROEN	GROEN	Het project WISE wordt grotendeels gefinancierd door de EU maar omvat ook kennisontwikkeling en kennisdeling met waterschappen. Dat deel is niet subsidiabel en overschrijdt daarmee het begrote budget maar past bij de doelstellingen van Kennis en Verbinden en wordt daarom uit de programmabegroting van Kennis & Verbinden gedekt. Als beheersmaatregel is binnen het programma budget gereserveerd zodat het tekort binnen het project PCP-Wise (op basis van de subsidiëring) kan worden opgevangen binnen het programma.

Deel 2: Samenwerking met waterschappen

In deel 2 worden de begrotingsprogramma's waterschappen uitgewerkt. Dit betreft de volgende programma's:

- Diensten & Beheer (incl. kassiersfunctie)
- Collectieve thema's

- Ontwikkelthema waterschappen
- Opgave waterveiligheid
- Opgave watersysteem
- Opgave waterketen
- Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering

7 Programmaverantwoording - samenwerking met waterschappen

7.1 Programma 3 Diensten & Beheer (incl. kassiersfunctie)

Sinds 1 januari 2025 is de dienstverlening die hWh levert aan de waterschappen gebundeld in een nieuw begrotingsprogramma Diensten & Beheer. Onze dienstverlening aan de waterschappen bestaat hoofdzakelijk uit het beheer van informatievoorzieningen, maar we voeren ook andere vormen van dienstverlening uit. Bijvoorbeeld het contractmanagement over de gezamenlijke ingekochte licenties en het geven van beveiligingsadviezen aan de waterschappen.

Maatschappelijk belang

De wereld om ons heen verandert in een snel tempo. Dit heeft grote impact op de middelen die we inzetten voor zowel kennis als technologie. De behoefte aan informatievoorziening wordt daarmee groter en blijvend. Waterschappen hebben het Waterschapshuis daarom gevraagd hen daarin niet alleen middels projectmatige activiteiten te ondersteunen, maar ook met structurele dienstverlening. Hierbij verlagen we de ICT-kosten, verhogen we de kwaliteit, verminderen we de kwetsbaarheid van de waterschaporganisaties en stellen en houden we de schaarse capaciteit onderling beschikbaar.

Kernwaarden als continuïteit, betrouwbaarheid en efficiency staan binnen Diensten & Beheer voorop, waarbij we deskundigheid en expertise bieden aan de waterschappen en de brug slaan tussen waterschappen en de markt. We ondersteunen de waterschappen door de benodigde informatievoorziening aan te bieden, door hen te helpen bij het opbouwen van kennis en hen te ondersteunen bij de inzet van technologische middelen. Hierdoor kunnen de waterschappen beter anticiperen op de nieuwe uitdagingen, worden totale ICT-kosten van waterschappen verlaagd, en verminderen we de kwetsbaarheid van de waterschapsector door kennis en expertise te bundelen.

Ontwikkeling afdeling Diensten & Beheer

Afgelopen jaar is de dienstverlening vanuit hWh in werking gezet. Deze is ondergebracht in de nieuwgevormde afdeling: Diensten & Beheer. Hiervoor hebben we mensen geworven en teams ingericht. Er staat nu een goed functionerende, dienstverlenende organisatie voor de waterschappen.

Eén van de zaken die is veranderd, is de contractvorm met de waterschappen, oftewel de DVO (Dienstverleningsovereenkomst). Voor de diensten- en beheeropdrachten hebben we een nieuwe vorm van de DVO gerealiseerd, de zogenaamde 'DVO Dienst'. Deze DVO kenmerkt zich door een heldere dienstverleningsopdracht in plaats van een opdracht in projectmatige termen. Daarnaast heeft deze DVO een veel langere looptijd dan we gewend zijn bij de projecten. De DVO Dienst houdt ook rekening met de nieuwe governance ten aanzien van diensten, dat wil zeggen met het onderscheid tussen de opdrachtgevende rol (door OO en I-Beraad) en de toetsende rol (door Dienstenberaad). Tenslotte wordt bij elke DVO Dienst standaard een dienstplan toegevoegd, waarin helder geformuleerd is wat de waterschappen aan dienstverlening kunnen verwachten en wat daarin de rol van hWh is.

Een andere verandering door de komst van Diensten & Beheer, is de invoering van een in-beheername-procedure. Met behulp van gestandaardiseerde criteria toetsen we of een projectresultaat ook te beheren is. Hiermee krijgen we goed inzicht in de restrisico's die overblijven na het project. Deze restrisico's nemen we

mee in ons advies aan het bestuur (de 'Uitvoeringtoets Beheer') over het wel of niet hWh in beheer nemen van een product door hWh.

Op 20 mei 2025 is het Dienstenberaad opgericht. Het Dienstenberaad is de sparringpartner voor Diensten & Beheer waarin alle waterschappen zijn vertegenwoordigd. Namens de waterschappen houdt dit beraad toezicht op de kwaliteit van dienstverlening. Inmiddels is het Dienstenberaad drie keer fysiek bij elkaar geweest, waarbij alle waterschappen goed vertegenwoordigd waren. De leden van het Dienstenberaad hebben aangegeven dat zij het als een nuttig overleg beschouwen.

Diensten specifiek uitgelicht:

CERT-WM (Computer Emergency Response Team Watermanagement)

Het CERT-WM voorziet de waterschappen van dreigingsinformatie en advies op het gebied van informatieveiligheid en ondersteunt en coördineert bij incidenten. Het CERT-WM heeft een bijdrage geleverd aan de beveiliging van de NAVO-TOP in het voorjaar van 2025. Deze bijdrage is een bewijs van het vertrouwen en verkregen status van CERT-WM.

Afgelopen juli is het I-Beraad akkoord gegaan met het project "Robuust maken CERT-WM". Dit project heeft als doel om het CERT-WM uit te bouwen naar een organisatie die voldoende robuust is om haar taken te kunnen uitvoeren. Ons takenpakket is gegroeid door de invoering van nieuwe wetgeving (namelijk de NIS2 /CBW - Cyber BeveiligingsWet) en door de nieuwe samenwerking die is ontstaan met het Security Operations Center (SOC). Inmiddels zijn de eerste doelen bereikt van het "Robuust maken CERT-WM". Er zijn nieuwe medewerkers geworven en het CERT-WM ontwikkelt zich momenteel in hoog tempo tot een volwassen en sectorbreed gedragen cyberbeveiligingsorganisatie.

Tenslotte, door de komst van de nieuwe wetgeving (NIS2 /CBW) zal CERT-WM de aanwijzing als één van de vier sectorale CERT's van Nederland opnieuw moeten verkrijgen. Het ministerie van IenW heeft daarvoor een aantal randvoorwaarden gesteld. Met het project "Robuust maken CERT-WM" willen we aan deze randvoorwaarden gaan voldoen. Mocht het CERT-WM deze aanwijzing namelijk verliezen (dit is niet de verwachting), dan heeft dat grote impact op de informatiepositie van CERT-WM. In q1/q2 van 2026 wordt duidelijk of de aanwijzing verkregen wordt.

Z-info (Zuiveringsinformatiesysteem) beheer Omdat hWh sinds begin 2025 diensten mag leveren, zijn de activiteiten voor Z-info per 1 januari 2025 opgesplitst in projectmatige activiteiten (die zich toeleggen op grotere doorontwikkelingen voor de lange termijn) en de activiteiten gericht op het huidige beheer.

Binnen het beheer ontwikkelen we nieuwe releases op basis van wensen van de waterschappen en de gebruikers van Z-info. De zogenaamde longlist vormt daarvoor de basis. Dit proces heeft een tijd stilgelegen, maar is nu met volle vaart weer opgepakt. Een voorbeeld hiervan is de toevoeging van nieuwe functionaliteiten in het kader van medicijnresten en lachgas. Omdat er momenteel veel wijzigingen op de plank liggen, dreigt er budgettekort te ontstaan. Daarom heeft het OO Waterketen in augustus besloten een deel van het onbenutte budget uit het project Z-info over te hevelen naar Beheer Z-info.

Het Wateradvies (voorheen: De Digitale Watertoets)

Sinds begin 2025 is het beheer van de applicatie Het Wateradvies, voorheen bekend als De Digitale Watertoets, belegd bij de afdeling Diensten & Beheer. In de tweede helft van 2024 konden we - als gevolg van de uitstroom van medewerkers - vanuit het programma/project minder aandacht geven aan de instandhouding van de applicatie en de gebruikers. Medio 2024 is de maatwerk-toepassing vervangen door een SaaS-oplossing. De komende periode richten we ons op het verbeteren van de bruikbaarheid voor de waterschappen.

Datastromen: Gegevensknooppunt Water (GKW) en de DAMO's

In 2025 hebben we release 2.6 van DAMO Logisch en van de DAMO-kernregistraties uitgebracht, evenals een release van het Gegevensknooppunt Waterschappen (GkW). Deze bevat vernieuwingen en uitbreidingen als gevolg van de aanpassingen aan DAMO én ten behoeve van het faciliteren van de doorgifte van meetreeksen ten behoeve van Slim Watermanagement (een project bij het hWh-Programma Watersysteem). Ook GKW is hierop aangepast in het afgelopen jaar. Daarnaast is het oude 'papieren' Objectenhandboek vervangen door

een volledig geautomatiseerd te onderhouden en te publiceren objectenhandboek, geschikt voor gegevensuitwisseling conform 'linked data'.

Tenslotte zijn de publicaties bij Kadaster (op PDOK: Publieke Dienstverlening Op de Kaart) aangepast waardoor de waterschappen als een van de eerste overheden in Nederland voldoen aan de Europese en Nederlandse eisen voor beschikbaarheid van data. De waterschappen voldoen hiermee aan de eisen van het Federatief Datastelsel ten behoeve van datagedreven (samen-)werken met partners in de fysieke leefomgeving.

Dienst 'Strategienota OGT' en dienst 'Ondersteuning OGT/I beraad/ Dienstenberaad/OO'

Deze beide diensten zijn aan elkaar gerelateerd. Het gaat hierbij om de inzet van hWh in de ondersteuning aan het opdrachtgeverschap van de waterschappen. De gereserveerde financiële middelen zijn volledig uitgenut en in totaal met een bedrag van 60k overschreden. Dat had te maken met de grote bijdrage van hWh aan de realisatie van een nieuwe governance.

P&ID (Piping & Instrumentation Diagram) tooling

De realisatie is minder dan begroot, waardoor een bedrag van 50k zal worden teruggegeven aan de waterschappen. Reden hiervoor is dat de post "Onverwachte kosten" niet is gebruikt. Daarnaast bleek de daadwerkelijke functioneel beheer capaciteit (geërfd uit het project) lager te zijn dan begroot. 2025 is gebruikt om de dienst opnieuw te activeren en te onderzoeken welke behoefte de deelnemers hebben m.b.t. de dienstverlening van hWh. Op dit moment is inzichtelijk dat de centraal functioneel beheer rol belangrijk is en zal in 2026 de aanwezige capaciteit ook uitgebreid gaan worden conform begroting.

Oracle

De realisatie is minder dan begroot, waardoor een bedrag van 100k zal worden teruggegeven aan de waterschappen. Bij Oracle Tech wordt altijd een reserve aangehouden voor eventuele onverwachte incidenten. Vanaf 2026 zal dit anders worden gedaan, waardoor de verwachting is dat voor 2026 de realisatie conform de begroting is.

TMX

De realisatie is minder dan begroot, waardoor een bedrag van 135k wordt overgehouden. Reden is dat de aanbesteding over de jaargrens van 2025/2026 heen gaat. Het bedrag wordt daarom doorgezet naar de begroting van 2026.

NHI (Nederlands Hydrologisch Instrumentarium) onderhoud De realisatie is minder dan begroot, waardoor een bedrag van 80k zal worden teruggegeven aan de deelnemende organisaties (RWS, provincies, drinkwater en waterschappen). Dit als gevolg van aanscherping van opdrachten. Dit heeft geleid tot een kostenbesparing.

Facilitering capaciteit voor DSO (voorheen: Strategische Inzet Omgevingswet)

De realisatie is minder dan begroot, waardoor een bedrag van 50k zal worden teruggegeven aan de waterschappen. hWh heeft in deze dienst een administratieve rol. De functionele leiding van dit project ligt bij de Unie van Waterschappen.

Nieuwe diensten:

Vangstregistratie

Sinds februari 2025 is het nieuwe vangstregistratiesysteem voor muskus- en beverratten live gegaan met het uitbrengen van release 4.0 en daarmee in beheer genomen door Diensten & Beheer.

Als onderdeel van de nazorg zou release 4.1 in juni 2025 worden uitgerold om een aantal restpunten uit het project op te lossen. Helaas is, na niet eerder geslaagde opleveringsmomenten, de uitrol van release 4.1 uitgesteld tot Q1 2026. De release bleek meer omvattend te zijn dan verwacht en daarnaast zijn er issues in de productie-omgeving met betrekking tot de beschikbaarheid en performance van het systeem.

Naar aanleiding van de in de eerste BERAP van 2025 gemelde mogelijke budgetoverschrijding is via het UO Waterketen het budget voor 2025 bijgesteld. Daarmee is een budgetoverschrijding voorkomen.

Eerder is in de BERAP aangegeven dat de met de Themagroep Muskusratbestrijding (TMB) afgesproken inzet aan capaciteit op centraal functioneel beheer niet werd geleverd. Dit is inmiddels opgelost, de TMB levert inmiddels de beloofde capaciteit.

e-HRM 2.0

Sinds de zomer 2025 is het project e-HRM 2.0 (afgerond en overgegaan in de beheerfase. De overgang naar Diensten & Beheer is soepel verlopen. In de beheerfase zijn mooie resultaten behaald, zoals de gefaciliteerde samenwerking tussen waterschappen waarmee de eigen e-HRM van elk waterschap nog beter ingericht kon worden.

Er is minder uitgegeven dan begroot, waardoor een bedrag van € 125k zal worden teruggegeven aan de waterschappen. Dit komt omdat een substantieel deel van het overgebleven projectbudget na einde van het project overgeheveld was naar beheer. Dit bedrag is uiteindelijk niet benut. Daarnaast hebben 4 nieuwe deelnemers – conform afspraak - een instapfee van zo'n 25.000 euro betaald. Dit bedrag zou ingezet worden voor gezamenlijke doorontwikkeling. Daar is het niet van gekomen, omdat de koploper-waterschappen het jaar 2025 gebruikt hebben om de basis onder de knie en op orde te krijgen.

Uitgefaseerde diensten:

e-HRM 1.0

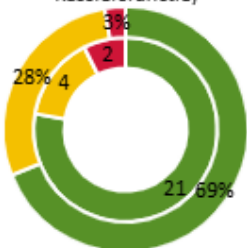
De dienst is voor de zomervakantie beëindigd vanwege het bereiken van de maximale contract looptijd met softwareleverancier.

CMS (Contentmanagementsysteem)

De samenwerkende waterschappen hebben vorig jaar besloten om de samenwerking CMS 3.0 niet gezamenlijk te continueren. Het huidige contract is volledig uitgenut tot 31-7-2025.

NDFF (Nationale databank flora & fauna)

De kassiersdienst NDFF is dit jaar beëindigd. Dit omdat de organisatie NDFF onlangs aangegeven heeft een ander beleid in te gaan zetten. Dit betekent dat de abonnementsgelden worden afgeschaft, waarmee de bijdrage van waterschappen komt te vervallen.

Programma dashboard	30-04	31-08	31-12	Risico's en beheersmaatregelen van projecten in het programma
3 Diensten en beheer (incl. Kassiersfunctie) 	GROEN	GROEN	GROEN	Datastromen is onderverdeeld in vier subprojecten, waarvan er één een rode statuskleur heeft vanwege budgetoverschrijding. Deze overschrijdingen worden in het vierde subproject volledig opgevangen. De beoogde totale projectresultaten zijn behaald, geen aanvullende beheersmaatregelen nodig. Het nieuwe vangstregistratiesysteem (versie 4) is op 10 februari 2025 in gebruik genomen. Als onderdeel van de nazorg na oplevering zou release 4.1 in juni 2025 worden uitgerold, om resterende punten uit het project op te lossen. Dat is niet gelukt omdat de release omvangrijker was dan vooraf was ingeschat. Na herplanning stond de oplevering gepland voor eind november. Als gevolg van issues in de productie-omgeving, aangaande beschikbaarheid en performance van het systeem, is de release verschoven naar begin februari 2026. Tot slot kent het project Ondersteuning OGT een budgetoverschrijding omdat (in afstemming met de regiegroep transitie) vanuit hWh meer uren zijn besteed aan de ondersteuning bij de inrichting van de nieuwe governance vanuit de waterschappen. Deze inrichting is per eind 2025 gereed.

7.2 Programma 4 Collectieve thema's

In dit programma werken alle waterschappen samen om digitale transformatie veilig, efficiënt en verantwoord te versnellen. Dit doen we ten aanzien van 4 collectieve thema's:

- Architectuur en standaarden
- Wet- en regelgeving
- Informatievoorziening en privacy
- Data en ethiek

Maatschappelijk belang

Het maatschappelijke belang van het programma is sectoraal optrekken waardoor de waterschappen vaart kunnen maken met digitale transformatie op een veilige, efficiënte en ethische manier. Dit gebeurt door kaderstelling en borging, een betere aansluiting bij informatievoorziening waterschappen, gezamenlijk leren en verbeteren, en efficiënt gebruik maken van schaarse middelen.

Voor deze collectieve thema's verzamelen we informatie over nieuwe wetten, technologie en maatschappelijke ontwikkelingen. Deze informatie brengen we samen en vertalen we naar passende kaders en richtlijnen, adviezen en praktische handvatten.

Programmabrede terugblik

In 2025 is dit nieuwe programma van start gegaan door het aantrekken van een programmamanager en het uitwerken van een programma opzet. Gezien de diversiteit aan thema's en nieuwe werkwijze rondom dit programma was de opstart een complex traject. Ook is de nieuwe governance vanuit de waterschappen vormgegeven. De inrichting van het Overkoepelde Thema Overleg en aantrekken van de thema regisseurs is per december 2025 afgerond. Hiermee is een goede basis gelegd om in 2026 verder op voort te bouwen. Vanwege de opstart is in 2025 niet het volledige programmabudget besteed; van de totale begroting van € 1,7 mln resteert € 124 K.

Programmabrede activiteiten:

Verkenning: Handelingsperspectieven voor de waterschappen bij risicovolle IT-afhankelijkheden

Gezien de huidige geopolitieke situatie ontstaat de behoefte naar meer strategische digitale autonomie, met als doel risicovolle IT-afhankelijkheden te verkleinen. In december 2025 is onderzoek gedaan naar de mogelijke handelingsperspectieven voor de waterschappen individueel en voor de waterschapsector als geheel. Hierbij zijn de volgende vijf handelingsperspectieven geïdentificeerd: Risico's verder in kaart brengen, Kennisdelen & samenwerken, Werken volgens principes, Leveranciersmanagement & contracten, en Alternatieven verkennen & implementeren. In het vervolgtraject worden de geïdentificeerde acties voor de korte termijn (6 maanden) direct uitgevoerd en tegelijkertijd wordt bepaald welke vervolgstappen of versnelling nodig zijn. Het project versterkt en stemt af met de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS), bijvoorbeeld op Cloud, AI, Architectuur en Strategisch Leveranciersmanagement. De vervolgacties worden uitgezet binnen de structuur van Collectieve Thema's zodat verdere detaillering van activiteiten in de thema-overleggen kan plaatsvinden, in afstemming met het OTO en i-Beraad.

Highlights vanuit de thema's

Architectuur en Standaarden

Een goede IT-architectuur is een basisvoorwaarde voor het ontwerpen van passende standaarden vanuit alle Collectieve Thema's. Daarom zijn de overkoepelende doelen binnen dit thema het doorontwikkelen van de referentie-architectuur (WILMA), het (door) ontwikkelen van standaarden, het gebruiken van architectuur en standaarden in de dienstverlening van hWh, en het ondersteunen van de waterschappen in hun volwassenheidsgroei op het gebied van architectuur.

Opleidingen Waterschapsarchitectuur: In 2025 zijn in totaal drie opleidingen Waterschaps-architectuur georganiseerd, waarbij wegens het succes een extra cursus toegevoegd aan de reguliere planning. De zesde klas begint in maart 2026.

Managementtraining: Er zijn drie Managementtrainingen Architectuur georganiseerd om de waterschappen te ondersteunen in hun ambitie om te werken onder architectuur. Deze opleiding werd regionaal gegeven, waardoor managers en architecten van verschillende waterschappen met elkaar ervaringen en successen konden uitwisselen.

Informatieveiligheid en Privacy

De afgelopen jaren is dit thema zeer succesvol uitgewerkt, van het identificeren van een gemeenschappelijk doel (volwassenheidsniveau 4), een uniforme methodiek om voortgang te monitoren, tot gezamenlijke audits en de ontwikkeling van een Computer Emergency Response Team (CERT-WM) en een Security Operations Center (SOC) voor kantoorautomatisering én procesautomatisering. De komende jaren willen we de informatieveiligheid en privacybescherming versterken. Ook werken we aan weerbaarheid, veerkracht en betrouwbaarheid.

Seminars: De IV&P seminars worden gezien als zeer waardevolle manier om kennis uit te wisselen en netwerken op te bouwen. De seminars 'Risico's beheersen doe je samen' focusten op de geopolitieke en technologische ontwikkelingen die zorgen voor nieuwe onzekerheden. De inhoudelijke sessies nodigden dan ook uit om over de grenzen van de eigen expertise heen te kijken.

Audits: De auditaanpak IV&P is vormgegeven door een werkgroep van waterschappers. De aanbestedingsprocedure heeft geleid tot gunning aan een leverancier. De audits gaan in 2026 van start en worden opgeleverd in 2027.

Data en Ethiek

De waterschappen hebben de ambitie om informatie die binnen en buiten de grenzen van een individueel waterschap wordt uitgewisseld, uniform -via gemeenschappelijke voorzieningen- beschikbaar te maken. Dit gebeurt op een verantwoorde en ethische wijze. Publieke waarden staan hierbij centraal.

Datavolwassenheid: De themagroep sluit aan bij de kerngroep baseline datavolwassenheid van de Interbestuurlijke Datastrategie (IBDS). De verwachting is dat dit onder andere gaat leiden tot de afspraak dat alle overheden nulmetingen gaan doen.

Sectorale datastrategie: Er wordt een bijdrage geleverd aan de sectorale datastrategie, een proces geleid door de Unie van Waterschappen.

Ethiek vormt een belangrijk anker voor alle thema's. Digitale ethiek vraagt om een vrijmoedig gesprek en een open cultuur waarin wij ons digitale handelen en onze dilemma's bespreekbaar kunnen maken en (verifieerbaar) keuzes en afspraken kunnen maken.

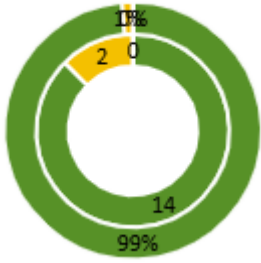
Werkplan ethiek: Er ligt een duidelijk werkplan om toe te werken naar 'ethiek by design' door het ontwikkelen van bestuurlijk bewustzijn, beleid en kaders en voor een herstart van de Community of Practice (CoP) Ethiek. In 2026 start de afstemming en implementatie.

Wet- en regelgeving

Het thema wet- en regelgeving heeft als doel de impact van (Europese) wet- en regelgeving op de organisatie van de waterschappen in kaart te brengen. We zorgen voor overzicht en geven inzicht in de verbanden tussen wetgeving en hun volgorde van toepassing. We bundelen de schaarse capaciteit en leveren gezamenlijk doorleefde kennisproducten.

AI-Verordening: De Impactanalyse AI-Verordening (gefinancierd door BZK) wordt momenteel uitgevoerd, in afstemming met UvW, IPO, VNG. Op basis van de input van de waterschappen voert hWh de analyse uit en stemt dit af op de methode die wordt gebruikt voor IPO en VNG.

Factsheets: Er wordt met waterschappen en de UvW gewerkt om factsheets over specifieke wetten (ontwikkeld door Zuiderzeeland), te ontsluiten voor de waterschappen. De factsheets bevatten een samenvatting, mijlpalen, relaties met andere wetten, impact op inwoners, de organisatie en processen. Daarnaast wordt er gewerkt aan een AI-tool om deze documenten up-to-date te houden.

Programma dashboard	30-04	31-08	31-12	Risico's en beheersmaatregelen van projecten in het programma
4 Collectieve thema's 	GROEN	GROEN	GROEN	Binnen het programma is er geen enkel project met een statuskleur rood. Een algemeen risico betreft de transitie van de governance rondom dit programma, waardoor nog niet alle betrokkenen zijn meegenomen in de verandering. Beheersmaatregelen: communicatie over de transitie en uitleg door I-Beraadsleden, betrokkenheid van de professionals organiseren, binnen het eigen waterschap de nieuwe governance implementeren.

7.3 Programma 5 Ontwikkelthema Waterschappen

De waterschappen helpen elkaar in hun reis naar een getransformeerd waterschap. Het programma Innovatie en Transformatie van hWh is navigator van deze reis. We inspireren de waterschappen om slim gebruik te maken van data, nieuwe digitaal gedreven technologieën en moderne manieren van samenwerking. Hierbij faciliteren we zowel het samen werken als het samen leren.

Maatschappelijk belang

Het getransformeerde waterschap is klaar voor de toekomst

De waterschappen willen hun kerntaken steeds beter en kostenefficiënter uitvoeren en daarnaast bijdragen aan klimaatadaptatie en de energietransitie. Terwijl de uitdagingen en opgaven groeien, leven we gelukkig ook in een tijd die nieuwe oplossingen biedt. Zo gaan de ontwikkelingen op het gebied van datagedreven werken en digitaal gedreven technologieën nu gelukkig razendsnel. Hierdoor kunnen waterschappen slimmer gaan werken en (samen) tot nieuwe oplossingen komen. Maar: veranderen en vernieuwen gaat niet van de ene op de andere dag. Dat vraagt om technische én sociale innovatie. Om anders denken én anders doen. Hun ambitie, om door te groeien tot het digitaal getransformeerde waterschap van de toekomst, hebben de waterschappen, vastgelegd in de Vaarkaat. Als verbindende kennispartner helpen wij hen graag om met lef, durf en moed mee te groeien naar de wereld van morgen.

We hebben een nieuwe programmakaart vastgesteld. Hierin staat dat we de komende 5 jaar werken aan drie hoofddoelen: Ontwikkelen & veranderen, Verkennen & kennisontwikkeling en Experimenteren & innoveren.

Ontwikkelen & veranderen

We hebben samen met de waterschappen diverse sessies georganiseerd over uiteenlopende elementen van digitale transformatie. Dit gaat onder andere om: een Copilot sessie, een serious game voor datagedreven besluitvorming, bestuurlijke sessies over digitale transformatie en ethiek, masterclass digitale transformatie voor managers, leerinterventie bij Rijnland en Schieland en het Digi-café.

Verder werkten we aan:

- De ontwikkeling van Impactlab en het vormen van de community. ImpactLab is een gezamenlijk initiatief van Het Waterschapshuis, de Unie van Waterschappen en STOWA. De masterclass innovatiemanagement startte 1 oktober. Professionals van achttien waterschappen werkten hier aan vraagstukken uit de praktijk. Het doel: innovatie niet laten ontstaan in losse projecten, maar omvormen tot een sector-brede beweging. De volgende ronde van de masterclass start in februari en de laatste sessie van de eerste lichting vindt plaats in maart 2026
- De start van innovatiepitstops: korte, online sessies waarin waterschappers elkaar inspireren met actuele innovatieprojecten. Op 27 oktober ging dat bijvoorbeeld over Fecale verontreiniging en BRIDGE IT/OT convergence. Lees [hier](#) meer over deze bijeenkomst.

- De ontwikkelingen rondom AI: De publicatie van een rapport 'AI aan zet in het waterbeheer' vormgegeven samen met de STOWA. Samen met RADIO (Rijksacademie voor Digitalisering en Informatisering) organiseren we sessies over AI en overheid voor bestuur en medewerkers. Er is een verkenning gedaan op de betekenis van AI-geletterdheid voor de waterschapssector.
- We faciliteren de DEEP-community, zodat er meer kennisuitwisseling ontstaat tussen de datascientists, engineers en translators. Daarvoor is onder andere een community event georganiseerd voor de translators.

Verkennen & kennisontwikkeling

Binnen dit doel blijven we kennis opdoen en ontwikkelen op het gebied van innovatie en transformatie. We hebben sessies over 'toekomstdenken' georganiseerd bij diverse waterschappen. Ook zijn we betrokken bij onderzoeken en verkenningen rondom (digitale) ethische dilemma's, AI, duurzame innovaties en Quantum.

Experimenteren & innoveren

In 2025 wordt het portfoliomanagement ingericht om initiatieven op te pakken, die potentieel meerwaarde leveren voor de sector. De volgende twee initiatieven zijn in 2025 door het DIT-beraad geselecteerd om mee aan de slag te gaan:

- AI in de Slib Analyse: om de mogelijke inzet hiervan te onderzoeken, is door Brabantse Delta onderzocht wat de technische haalbaarheid is en hoe de AI-analyse in het proces kan worden verwerkt. Het idee is om vivianietconcentraties in slib te voorspellen op basis van microscopiefoto's met behulp van AI-beeldverwerking.
- Voor het onderwerp fecale verontreiniging werkt het Wetterskip aan het trainen van een deep learning model dat in staat is om te bepalen wat de bron is van fecale verontreiniging. Zo kan met een monster bijvoorbeeld illegale lozing opgespoord worden.

Vanuit deze initiatieven verkennen we de bredere inzet voor de sector.

Verder:

- Samen met het hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard organiseerden we een inspiratiesessie over innovatiestrategie.
- Samen met STOWA ontwikkelden we een AI-zoekassistent waarmee de publicaties van de STOWA bevestigd kunnen worden. Deze zoekassistent helpt je op weg bij het vinden van alle antwoorden op kennisvragen over regionaal waterbeheer. De assistent doorzoekt daarvoor alle Deltafacts en publicaties die STOWA in haar bestaan heeft uitgebracht.

NL Veranderdetectie

NL Veranderdetectie is een tool in pilotfase die - op basis van een slim algoritme - luchtfoto's met elkaar vergelijkt. Dit project wordt vergoed vanuit een beschikking van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. De tool heeft als doel om de waterschappen snel en goed inzicht te geven in mutaties binnen hun beheergebied. Denk bijvoorbeeld aan veranderingen in waterlopen, of overgroei van vegetatie in watergangen. Inzicht in dit soort wijzigingen helpt de waterschappen - sneller dan veldonderzoek door personen - om juiste beslissingen te nemen en efficiënter te werken.

Algemene activiteiten

Het DIT-beraad wordt goed bezocht en alle waterschappen participeren actief in het overleg. De komende periode staat in het teken van het verder verbeteren van de agendering en prioritering van de diverse focusgebieden. Daarnaast het realiseren van een goede aansluiting met de diverse andere gremia (OO's, I-Beraad en het OTO). Hierbij staat steeds de waarde voor het getransformeerd waterschap centraal.

Afstemming en samenwerking met de Unie van Waterschappen en STOWA is in volle gang. We werken aan een gezamenlijke aanpak die de sector ondersteunt bij innovatie (de innovatiestrategie).

Programma dashboard	30-04	31-08	31-12	Risico's en beheersmaatregelen van projecten in het programma
5 Ontwikkelthema waterschappen	GROEN	GROEN	GROEN	Financiering: Niet alle financiering is dit jaar nodig geweest om de initiatieven te starten. Die kunnen voornamelijk uit eigen uren en ondersteuning van waterschappen gedaan worden, waardoor er budget over blijft. Capaciteit en ruimte waterschappen: Een risico voor dit programma is dat er onvoldoende ruimte en capaciteit is bij waterschappen, waardoor in 2025 niet bij alle waterschappen volgens planning leerinterventies konden worden gedaan. Dit is ook een risico voor komend jaar en de benodigde input voor innovaties. De beheersmaatregel is om het contact te behouden en bij te sturen op de mogelijkheden vanuit de waterschappen

7.4 Programma 6 Opgave waterveiligheid

Het programma Waterveiligheid streeft samen met de waterschappen naar continu inzicht. Doel: efficiënter en effectiever beheer van de waterkeringen, een betere ruimtelijke inrichting en betere crisisbestrijding in de ketens. Dit alles tegen lagere kosten, met minder kwetsbaarheid. En met een betere informatievoorziening over de actuele situatie en de maatregelen die waterschappen treffen.

Nieuwe initiatieven (ook uit ontwikkelbudget)

Maatschappelijk belang

Waterveiligheid is van levensbelang in een laaggelegen land als Nederland. Grote delen van ons land liggen onder zeeniveau of zijn kwetsbaar voor overstromingen door rivieren. Door klimaatverandering neemt de kans op extreem weer en hogere waterstanden toe. Dit maakt het beschermen van onze dijken, sluizen en waterkeringen urgenter dan ooit. Waterveiligheid is daarmee niet alleen een technisch vraagstuk, maar raakt direct aan onze leefomgeving, onze economie en het welzijn van miljoenen mensen.

De waterschappen werken dagelijks aan het beschermen van Nederland tegen water. Ze zorgen voor sterke waterkeringen, een goede afvoer van overtollig water en een slimme inrichting van het watersysteem. Vanuit het Waterschapshuis ondersteunen we de waterschappen hierbij met digitale en datagedreven oplossingen. Denk aan innovatieve IT-systemen, gegevensuitwisseling, en gezamenlijke platforms die helpen om risico's beter te voorspellen en effectiever te handelen. Zo dragen we indirect maar onmisbaar bij aan een veilig en toekomstbestendig Nederland.

Beoordelings- en Ontwerpinstrumentarium (BOI)

Alle waterschappen gebruiken het BOI om het beoordelings- en ontwerpproces van waterkeringen te ondersteunen. Dit instrumentarium is aan vernieuwing toe omdat het verouderde software is. Vanuit hWh volgen we deze ontwikkelingen op de voet om de belangen van de waterschappen hierin te borgen. We zijn uitgenodigd door het Directoraat-generaal Water en Bodem om mee te schrijven aan de nieuwe architectuurplaat van dit systeem en we stemmen hierin af met het Platform Waterkeringbeheerders. Een vervolgstap waarin de samenwerking tussen DGWB, RWS en de waterschappen verder wordt uitgewerkt ligt voor de hand. Het vertrek van de omgevingsmanager waterveiligheid speelt ons parten in de concretisering hiervan.

HEEL

Binnen het HEEL-programma (Herleidbaar, Eenduidig en Expliciet werken over de hele Levenscyclus) worden activiteiten op drie vlakken uitgevoerd: verankeren, verbinden en verbreden. Op alle onderdelen zijn in het tweede tertiaal van 2025 resultaten geboekt: de implementatieproducten van HEEL zijn opgeschoond en aangevuld, er zijn workshops ontwikkeld waarin aan directies van waterschappen het belang van HEEL wordt toegelicht. De verbreding richt zich in 2025 op het toepassen van de HEEL-systematiek op de waterketen.

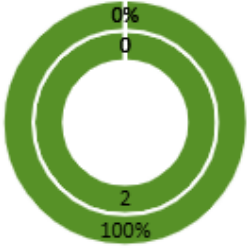
Daarom hebben we bijeenkomsten georganiseerd en aansluiting gezocht met de spelers binnen de waterketen. Verbinding wordt gerealiseerd door aan te sluiten bij BIM- en AM-werkgroepen. Ook ontwikkelden we een workshop om op directeureniveau het belang van HEEL en SE-tooling onder de aandacht te brengen. Het inrichten van een stuurgroep voor het HEEL project is afgerond.

Herijking DAMO-keringen

Vanuit het Datakwaliteits-onderzoek blijkt dat de waterschappen de huidige aangeboden standaarden gebruiken, maar dat zij ze op verschillende wijze interpreteren. Begin september is dit project voor herijking gestart. De voorlopige resultaten laten zien dat een herijking van deze standaard gewenst is omdat deze verouderd is en er nieuwe ontwikkelingen hebben plaatsgevonden binnen het waterveiligheidswerkveld.

Gegevensoverdracht HWBP naar beheer

Binnen dit initiatiefvoorstel verkennen we de huidige 'best practices' van verschillende waterschappen op gebied van oplevereisen en dataverwerkingswerkprocessen in het kader van HWBP-dijkversterkingsprojecten. Het project is in augustus gestart loopt door in 2026. De resultaten worden Q1 van 2026 verwacht.

Programma dashboard	30-04	31-08	31-12	Risico's en beheersmaatregelen van projecten in het programma's
6 Opgave waterveiligheid 	GROEN	GROEN	GROEN	In programma 6 hebben we momenteel geen significante risico's vastgesteld.

7.5 Programma 7 Opgave watersysteem

Het programma Watersysteem biedt watersysteembeheerders, hydrologen en ecologen van alle waterschappen tools voor het goed beheer van het watersysteem. Deze tools geven inzicht in de werking van het watersysteem, waardoor doelgericht handelen mogelijk wordt. Het leveren van een actueel en accuraat beeld verzorgen wij ook voor ketenpartners als Rijkswaterstaat, terreinbeheerders, provincies en gemeenten. Doel is om zo goed mogelijk met elkaar samen te kunnen werken.

Maatschappelijk belang

De Waterschappen dragen direct bij aan een veerkrachtig watersysteem dat klaar is voor de uitdagingen van morgen. Een goed werkend watersysteem is cruciaal voor droge voeten, voldoende water en een gezonde natuur. Door extreme droogte, piekbuien en verzilting als gevolg van klimaatverandering, wordt het steeds ingewikkelder om het water op de juiste plek én op het juiste moment te hebben. Tegelijk moet het systeem ruimte bieden aan landbouw, natuur, stedelijke ontwikkeling en recreatie. De maatschappelijke uitdaging is dan ook om al die belangen in balans te houden, nu en in de toekomst.

De waterschappen beheren dit complexe systeem. Vanuit dit programma ondersteunen we hen met digitale middelen zoals data, datamodellen en gezamenlijke platforms die actuele informatie bieden over waterstanden, bodemvocht en neerslagverwachtingen. Zo helpen we de waterschappen om het waterbeheer slimmer, sneller en transparanter te maken.

WeerInformatie voor WaterBeheerders 2.0

De WIWB-applicatie sluit meteo- en hydrologische data van verschillende bronnen door naar de beheersystemen van de waterschappen. Hierdoor kunnen de waterschappen grond- en oppervlaktewater beter beheren. In 2024 is WIWB opnieuw aanbesteed (wordt WIWB 2.0) om een nieuwe schaalbare en

toekomstvastе voorziening te worden, die voldoet aan de huidige eisen en wensen. In het eerste en tweede tertiaal van 2025 is er hard gewerkt om de WIWB 2.0 faciliteit te ontwikkelen.

In het derde tertiaal is het project WIWB 2.0 helaas stopgezet. De combinatie van leveranciers aan wie de bouw van het WIWB 2.0 systeem gegund was, is, ook na herhaaldelijke ingebrekestellingen, niet in staat gebleken een goed werkend systeem op te leveren. Er wordt voor de komende periode teruggevallen op de WIWB 1.0 functionaliteit. Daarmee is de dienstverlening aan de waterschappen geborgd. In overleg met de waterschappen bepalen we de vervolgstappen.

Slim Watermanagement

Bij Slim Watermanagement (SWM) werken waterschappen en Rijkswaterstaat intensief samen aan het verbeteren van het bovenregionaal operationeel waterbeheer. Het doel is om wateroverlast en -tekort zo lang mogelijk uit te stellen en zo mogelijk te voorkomen door het vroegtijdig nemen van maatregelen, zoals bijvoorbeeld het verhogen of verlagen van het waterpeil in een boezem. Het Waterschapshuis werkt op twee vlakken aan het SWM-project:

1. Met het project Datalevering Waterschappen naar Informatievoorziening Slim Watermanagement realiseren we een gegevensknooppunt waarmee de waterschappen hun data op uniforme wijze data aanleveren aan de IV-slimwatermanagement. De gerealiseerde oplossing is geïnstalleerd en getest bij een groot aantal waterschappen en wordt nu uitgerold.
2. Binnen de realisatie van de Informatievoorziening SWM levert hWh architecten en omgevingsmanagers. Daarnaast sturen we mee zodat de technische uitwerking van de informatievoorziening voldoet aan de eisen en wensen van de waterschappen.

Projectenplatform

Op verzoek van de Unie van Waterschappen en het Platform WaterstaatsWerken (PWW) heeft hWh een businesscase opgesteld voor een projectenplatform waarin de waterschappen een landelijk overzicht presenteren van de (GWW) werken die de komende jaren op de planning staan om uitgevoerd te worden. Dit geeft inzicht in de aard en het totale volume dat de waterschappen verwachten in de markt te zetten en helpt in de afstemming tussen waterschappen en de markt. Er is uitgevoerd en gegund, de bouw van het Projectenplatform is eind 2025 begonnen.

Waterschadeschatter

De Waterschadeschatter dient te worden gemoderniseerd en tegelijk overgenomen te worden van STOWA. Tegelijk is er uit de business begeleidingsgroep gesteld dat er eveneens geïntegreerd dient te worden met de Schade en slachtoffermodule. Dit advies is door het UO overgenomen. Een geïntegreerde oplossing zorgt voor betrouwbaardere uitkomsten voor alle betrokken stakeholders. Het is de wens deze integratie onderdeel te laten worden van de Landelijke Voorziening Overstromingsinformatie (LVO).

N.a.v. de gewenste wijziging tot integratie én onderdeel laten worden van het LVO is de Buca WSS2.0 hierop herijkt. Het resultaat van de herijkte Buca kan RWS (als LVO-deelnemer) zich qua financiering en planning niet in vinden. Op dit moment wordt gewacht op een formeel statement van de stuurgroep LVO.

Programma dashboard	30-04	31-08	31-12	Risico's en beheersmaatregelen van projecten in het programma
7 Opgave watersysteem	ROOD	GEEL	GEEL	WIWB 2.0: De kwaliteit die is geleverd door de opdrachtnemer was niet conform PVE. Daarom is op 18-12-2025 besloten de ontwikkeling van WIWB 2.0 te stoppen. De komende periode wordt gebruikt om te onderzoeken wat de voorkeursroute is voor een vervolg, en welke schade op de leverancier verhaald kan worden. In de tussentijd is er voor de waterschappen geregeld dat WIWB 1.0 in de lucht blijft Datalevering Waterschappen naar IV Slim WM: 1. Procesmatig. Waterschappen hebben moeite met het aanbrengen van de koppeling. Als maatregel stellen we in samenwerking met IV-deskundigen een duidelijke handleiding op.

			2. Lokale architectuur. Waterschappen zouden kunnen eisen dat onze connectoren niet op FEWS of WISKI 'inprikken', maar op een ander systeem. Dit zou betekenen dat we extra connectoren moeten maken en daarmee hogere kosten. Waterschadeschatter: Dit project is, in afwachting van een besluit van de LVO over gezamenlijke doorontwikkeling met SSM, on hold gezet.
--	--	--	---

7.6 Programma 8 Opgave waterketen

Het programma Waterketen ontwikkelt samen met de waterschappen tools waarmee zij over adequate informatie beschikken over het functioneren van de waterzuiveringen. Met deze tools kunnen de waterschappen meten op gezamenlijke KPI's en consistent en beter vergelijkbaar worden in hun interne en onderlinge uitwisseling van resultaten. Zo dragen zij bij aan een systeem voor processen, beheer en onderhoud en data-uitwisseling voor de hele waterketen.

Maatschappelijk belang

Een goed functionerende waterketen is essentieel voor een gezonde leefomgeving. De waterschappen zuiveren dagelijks miljoenen liters afvalwater afkomstig van huishoudens en bedrijven. Door klimaatverandering, bevolkingsgroei en vervuilende stoffen zoals medicijnresten, PFAS en microplastics komt dit systeem steeds meer onder druk te staan. Tegelijkertijd liggen er kansen: bijvoorbeeld om grondstoffen terug te winnen uit afvalwater, energie te besparen of zelfs op te wekken. De maatschappelijke opgave is dan ook tweeledig: zorgen voor schoon water én bijdragen aan een circulaire en duurzame samenleving.

De waterschappen zetten zich volop in voor deze transitie. Vanuit dit programma ondersteunen we hen hierbij. We ontwikkelen en beheren digitale infrastructuren voor gegevensopslag en -uitwisseling en analyse. Denk aan systemen die data verzamelen over de werking van een zuivering of platforms waarop de waterschappen kennis en technologie delen. Hierdoor kunnen waterschappen efficiënter en slimmer (samen)werken aan een robuuste waterketen vandaag én in de toekomst.

Community of Practice (CoP) Afvalwaterprognoses

Het CoP Programma Afvalwaterprognoses is begin 2025 gestart aan een nieuwe fase die gericht is op sturing van de afvalwaterketen. De producten (incl. enkele tools) zijn/worden verder verbeterd. Een korte evaluatie in het 1e kwartaal heeft geresulteerd in een concreter programmaplan voor de komende drie jaar.

De binnen de CoP ontwikkelde producten, als A-Info en DRIANT, zijn opgeleverd en worden overgedragen aan de afdeling Diensten & Beheer. Enkele aanvullende producten zoals RIANT en een Gemalen Tool staan gepland om opgeleverd te worden in het tweede kwartaal van 2026.

Nieuwe opkomende onderwerpen als indirecte lozingen, EU Richtlijn Stedelijk Water, sturing van het afvalwatersysteem zorgen voor nieuwe aandachtvelden binnen de CoP. De stuurgroep gaat zich hierop oriënteren zodat we binnen de CoP de juiste accenten leggen.

O-info

O-info wordt een tool die de waterschappen inzicht geeft in de onderhoudsgegevens en het technisch functioneren van hun eigen én elkaars assets. Het doel van de tool is optimalisatie van het onderhoud van assets. In 2024 is de businesscase opgeleverd en in 2025 zijn we gestart met het project. We zetten nu de eerste stappen in de verzameling en uitwisseling van onderhoudsgegevens tussen waterschappen. Een aanbesteding is eind augustus uitgeschreven voor de realisatie van een POC waarin waterschapsdata over onderhoud wordt verzameld. Deze aanbesteding is gegund en het project is gestart. We verwachten Q1 van 2026 de eerste resultaten.

Community of Practice (CoP) Professioneel Afvalwater Transport (PAT)

In dit programma richten we ons samen met STOWA, RIONED en Deltares op de ontwikkeling van tools en inzichten die bijdragen aan professioneel afvalwatertransport, het beheren en verder ontwikkelen van tools en het faciliteren van data op orde in de waterketen. In 2024 hebben we de afstemming met de verschillende partijen afgerond en hebben we budgetten vrijgemaakt. De opstart van deze CoP verloopt traag door afstemmingsproblemen. Eind augustus is er een wijziging doorgevoerd waarmee het programma weer op de rails is gezet. Een programmaplan is opgesteld en werkpakketten voor 2026 zijn uitgewerkt.

Programma dashboard	30-04	31-08	31-12	Risico's en beheersmaatregelen van projecten in het programma
8 Opgave waterketen	GEEL	GROEN	GROEN	Professioneel Afvalwatertransport: Gezien de vertraging in de doorstart van een aantal projecten bij professioneel afvalwatertransport en het optuigen van de programmasturing is er de zorg dat draagvlak voor dit programma afneemt. Hierop zijn de volgende maatregelen genomen: 1. Aanstellen van een nieuwe programmaregisseur. 2. Communicatie met de achterban over de vervolgstappen is opgestart.

7.7 Programma 9 Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering

Inleiding

Dit programma ondersteunt de waterschappen bij processen rondom overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering. Deelname vindt plaats per project en is facultatief.

In 2025 lag de focus van het programma op de verdere positionering en inrichting, zowel qua inhoud als bemensing. Daarnaast zijn stappen gezet in de doorontwikkeling van de governance, zoals de oprichting van het Opgave Overleg (OO) dat in december voor het eerst heeft plaatsgevonden. Dit sluit aan bij de bredere governance-transitie binnen de waterschappen en het Waterschapshuis, waarbij de eerdere Uitvoerend Overleggen voor Organisatie & Samenwerken (O&S), Digitale Dienstverlening (DD) en onderdelen van Informatieveiligheid & Privacy (IV&P) werden samengebracht.

Begin december nam de programmamanager afscheid. Medio december nam de nieuwe programmamanager a.i. het programma over. Hiermee is de continuïteit geborgd, zodat verdere focus kan worden aangebracht in 2026.

Kenniscentrum Microsoft

Het afgelopen jaar kenmerkte zich door zowel belangrijke resultaten als nieuwe ontwikkelingen die invloed hebben op het werk van het Kenniscentrum. Een belangrijk programmaresultaat is de totstandkoming van een nieuw Framework en Unified Support-contract met Microsoft. Tegelijkertijd hebben technologische ontwikkelingen en geopolitieke omstandigheden geleid tot vraagstukken –zoals digitale autonomie – die breder reiken dan het Kenniscentrum alleen, maar wel impact kunnen hebben op de werkzaamheden.

Personele wisselingen hebben tijdelijk effect gehad op de stabiliteit en continuïteit van het team. Hierdoor is niet alles gerealiseerd wat oorspronkelijk was beoogd. Desondanks ligt er nu een solide basis aan blauwdrukken en kennissessies. Er zijn workshops georganiseerd en in de zomer zijn waterschappen bezocht. In deze gesprekken keken we naar wat goed gaat en welke onderdelen van de dienstverlening extra aandacht nodig hebben. Met gerichte aandacht en inzet vanuit het programmamanagement wordt dit evaluatieproces doorgezet in 2026, zodat op basis hiervan de gewenste resultaten zullen worden behaald.

Software Reseller

Het vernieuwde hWh projectteam is in de laatste maanden van het jaar voortvarend aan de slag gegaan binnen het Software Reseller-project. Dit leidde tot de volgende concrete resultaten:

- Organisatie van de jaarlijkse Software Resellerdag op 30 oktober in Amersfoort, gericht op verbinden, informeren en inspireren van deelnemers samen met leveranciers.
- Oprichting van de kerngroep *Collectieve Afspraken* ter ondersteuning van het maken van gezamenlijke afspraken met leveranciers.
- Opstelling van een concept framework en een concept procesflow voor het tot stand komen en vastleggen van collectieve afspraken.
- Actualisatie van de informatie op de landingspagina voor deelnemers.
- Inrichting van werkgroepen per vendor voor de voorbereiding van nieuwe collectieve afspraken.
- Eerste stappen richting collectieve deals met onder andere AvePoint, TOPdesk, iBabs en FME-licenties.

Daarnaast zijn gunstige collectieve afspraken gerealiseerd. Zo is een collectieve deal gesloten met het Digital Insights Platform (DIP) voor beheer en archivering van het online landschap van de deelnemende waterschappen. Deze samenwerking leidt tot een kostenbesparing van minimaal 50% ten opzichte van individuele aanschaf en biedt meer grip, overzicht en compliance.

Ook is een collectieve inkoopafpraak voor Adobe-licenties voorbereid, waarbij de ondertekening zich in de afrondende fase bevindt. Deelnemers profiteren hiermee van structurele kortingen en een transparante kostenbesparing ten opzichte van de eerdere situatie.

Software Catalogus

Het project Software Catalogus heeft tijdelijk stilgelegen vanwege het ontbreken van een projectleider. In september is deze rol ingevuld. Op basis van eerdere besluitvorming is een plan opgesteld voor de realisatie en implementatie van de nieuwe Software Catalogus.

In december vond de kick-off plaats met contactpersonen van de 16 deelnemende organisaties. Het implementatieplan is besproken, waarbij is afgesproken dat de deelnemers in drie groepen worden aangesloten. Het beoogde resultaat is om na de zomer van 2026 de nieuwe Software Catalogus in productie te nemen. Verdere sturing en afstemming vanuit het programmamanagement blijft hierbij van belang.

Security Operations Centre (SOC)

De aansluiting van waterschappen op het Security Operations Centre (SOC) verloopt volgens planning voor de kantoorautomatisering. De aansluiting van de operational technology (OT) – een separate en cruciale omgeving – vraagt meer tijd en aandacht. Het belang hiervan is groot, vanwege het beschermen van de primaire processen en ‘kroonjuwelen’ in het veld.

Om de waterschappen hierbij te ondersteunen zijn aanvullende activiteiten gestart die de implementatie van het SOC bevorderen, met name voor OT. Tegelijkertijd helpen deze acties versnippering in ondersteunende applicaties voorkomen. Eind 2025 is het project overgedragen aan Diensten & Beheer voor verdere exploitatie. In de komende periode blijft aandacht vanuit programmamanagement gewenst om de samenhang en voortgang voortdurend te borgen.

Programma dashboard	30-04	31-08	31-12	Risico's en beheersmaatregelen van projecten in het programma
9 Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering	ROOD	GEEL	GEEL	Binnen dit programma is in 2025 sprake geweest van meerdere personeelswisselingen, waaronder de programmamanager en meerdere projectleiders. Inmiddels is de bezetting op orde gebracht. Het enige programma met een status rood is Framework Microsoft. Voor de heronderhandeling van het sectorbrede Microsoft framework wordt, mede gezien de huidige geopolitieke ontwikkelingen, samen opgetrokken met oa de VNG en IPO. Dit verder meer afstemmen waardoor meer uren besteed zijn dan begroot. Dit zal in 2026 een vervolg krijgen. Het opstellen van de business case voor samenwerking op Geo informatie vergt meer inspanning voor draagvlak vanuit de waterschappen dan vooraf ingeschat. Oplevering van de BuCa voor besluitvorming wordt in januari 2026 verwacht.

Deel 3: Samenwerking met derden

In deel 3 worden de begrotingsprogramma's derden uitgewerkt. Dit betreft de volgende begrotingsprogramma's:

- SAW@
- Basisdata
- Informatiehuis water

De opdrachtgevers van de projecten (waterschappen en derden) organiseren zich per project in een samengesteld uitvoerend overleg. De opdracht van de waterschappen aan hWh beperkt zich tot facilitering.

8 Programmaverantwoording projecten met derden

8.1 Programma 10 SAW@

SAW@ staat voor Samenwerkende Waterbeheerders. Binnen dit programma zetten 10 waterschappen en Rijkswaterstaat zich in voor de samenwerking rondom vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Centraal instrument binnen het programma is een VTH-applicatie die dagelijks gebruikt wordt door vergunningverleners, toezichthouders en handhavers van de waterschappen en Rijkswaterstaat.

Maatschappelijk belang

De waterschappen dragen zorg voor veilige dijken, een goede waterkwaliteit en het efficiënt beheren van de watervoorraad. Om dit goed te kunnen doen, willen zij goed zicht hebben op activiteiten van derden die raken aan waterbeheer. Door het gebruik van een VTH-applicatie worden processen rondom vergunningverlening, toezicht en handhaving inzichtelijker en efficiënter.

Het contract met de leverancier van de huidige VTH-applicatie van de waterschappen en Rijkswaterstaat loopt af. SAW@ heeft in 2023 een aanbestedingstraject opgezet met als resultaat dat in september 2025 de opdracht is gegund. De SAW@-deelnemers gaan straks werken met de nieuwe VTH-applicatie 'Mozard'. Bij de gunning is vooral gekeken naar de mate van gebruikersvriendelijkheid van de applicatie. Voor vergunningsverleners, handhavers toezichthouders leidt Mozard tot minder handmatige handelingen door meer automatische invulling, wat ook bijdraagt aan structurele verbetering de datakwaliteit. Voor toezichthouders biedt de oplossing goede ondersteuning voor locatiedossiers en het werken met checklists. De data die de VTH-applicatie straks verzamelt voldoet aan de juiste eisen om te kunnen delen met andere overheden.

Communicatie over de nieuwe VTH-applicatie

De communicatie richting eindgebruikers is de verantwoordelijkheid van de afzonderlijke SaW@-deelnemers, met ondersteuning van de centrale projectorganisatie. In november is de eerste gezamenlijke nieuwsbrief verstuurd.

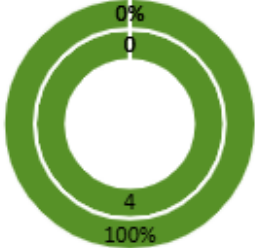
Begroting en financiële beheersing

De aanbesteding is binnen de vastgestelde begroting afgerond. De transitiefase verloopt financieel conform planning.

Opschonen data en bestanden

Tijdens de voorbereidende werkzaamheden voor de implementatie van de nieuwe VTH-applicatie is gebleken dat een groot aantal documenten en zaken niet juist zijn opgeslagen. Daarom is een opschoontraject gestart in februari 2025. Het doel om data juist en volledig beschikbaar te hebben voor de migratie is behaald. Er is nog

een aantal restpunten die nog worden uitgevoerd. De resultaten van het project zijn gepresenteerd in het proceseigenarenoverleg (PEC).

Programma dashboard	30-04	31-08	31-12	Risico's en beheersmaatregelen van projecten in het programma
10 SAW@ 	GROEN	GROEN	GROEN	

8.2 Programma 11 Basisdata

Binnen dit programma brengen we Nederland in kaart vanuit de lucht. Dit doen we met twee producten: Beeldmateriaal (BM): luchtfoto's en Actueel Hoogtebestand

Maatschappelijk belang

Nederland verandert continu. Er wordt gebouwd, er komen waterlopen bij, waterlopen worden gedempt en verlegd, er worden dijkverzwaringen uitgevoerd, enzovoort. Door gebruik te maken van hoogtedata en Beeldmateriaal, kunnen de deelnemers voldoen aan hun wettelijke karteverplichtingen. Daarnaast gebruiken ze de data voor handhaving, visualisatie en werkvoorbereiding.

Nederland (AHN): hoogtedata

Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN): hoogtedata

Het AHN is een samenwerking tussen de waterschappen, Rijkswaterstaat en de provincies. Kortgezegd is het AHN een verzameling punten die de driedimensionale werkelijkheid beschrijft. Tevens wordt van ieder punt aangegeven welk object het beschrijft, bijvoorbeeld maaiveld, gebouw, water, enzovoort. Daarvan afgeleid wordt een 2D-kaart van Nederland opgebouwd die de hoogte beschrijft van het maaiveld en een kaart die de hoogte beschrijft van alle objecten. Jaarlijks winnen we een derde van Nederland in, zodat er elke drie jaar een compleet nieuw AHN is. Waterschappen gebruiken de hoogtedata onder andere om peilbesluiten mee te nemen.

Beeldmateriaal (BM): luchtfoto's

Beeldmateriaal is een samenwerking van Nederlandse overheden voor het gezamenlijk inwinnen van luchtfoto's. De uitvoering van het project is in handen van hWh en Het Kadaster. Waterschappen gebruiken de luchtfoto's onder andere om de Basisregistratie Grootschalige Topografie bij te houden, als achtergrondkaart bij verschillende analyses en voor AI-toepassingen zoals NL-Veranderdetectie.

Deelnemers

Onze deelnemers zijn waterschappen en andere (overheids)organisaties. Zij financieren de producten voor eigen gebruik, en maken deze ook openbaar toegankelijk. Hierdoor kunnen ingenieursbureaus en onderzoekers er ook gebruik van maken voor het ontwikkelen van innovatieve tools waar de deelnemers weer van profiteren. Denk aan tools voor het kunnen bepalen van energielabels voor gebouwen, voor het genereren van 3D-gebouwen of het bepalen van wateroverlast bij extreme buien.

Focus

De focus van dit programma ligt op het ontwikkelen van goede, betrouwbare en financieel aantrekkelijke dataproducten voor de deelnemers. Daarnaast willen we de producten laagdrempelig beschikbaar maken, zodat eenmalig inwinnen en meervoudig gebruiken de standaard wordt. Daar werken we aan door ze als open data beschikbaar te stellen en door nauwe contacten te houden met andere partijen die soortgelijke data inwinnen in Nederland. Een gezamenlijke plek om al deze data zichtbaar en vindbaar te maken is een belangrijke ambitie.

Gecombineerde inwinning

Duurzamer en efficiënter werken vinden we belangrijk. Doel voor 2025-2027 is dan ook om inwinning van het AHN te combineren met de inwinning van Beeldmateriaal. Dankzij gecombineerde inwinning kunnen gebruikers rekenen op gedetailleerdere en rijkere inzichten in de beheergebieden en op meer mogelijkheden voor Artificial Intelligence (AI). En dat met minder vliegbewegingen. 2025 is een succesvol eerste jaar geweest waarin de inwinning en verwerking vlot zijn verlopen. Daar zijn we trots op. In 2026 wordt het westen van Nederland, vanwege de invloedssfeer van Schiphol, apart gevlogen. De vluchten voor AHN zijn al flink gevorderd. Daarvoor wordt grotendeels ’s nachts gevlogen. De vluchten voor de luchtfoto’s voor dit gebied en de rest van Nederland starten binnenkort.

Open data Beeldmateriaal

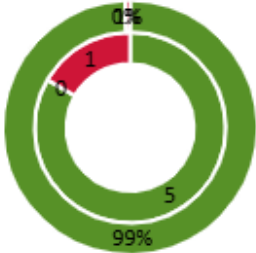
Sinds 2021 is Beeldmateriaal in hoge resolutie beschikbaar als open data tegen verstrekkingskosten. In 2025 is besloten deze verstrekkingskosten niet meer in rekening te brengen en alle data volledig vrij beschikbaar te stellen. We vragen gebruikers wel de naamsvermelding Beeldmateriaal te gebruiken. Leveranciers van diensten die gebruik maken van Beeldmateriaal voor opdrachten voor de waterschappen kunnen de data nu gewoon downloaden. Het is dus niet meer noodzakelijk om harde schijven met data op te sturen. Verder verwachten we door deze stap een vlucht in toepassingen door de markt. Marktpartijen kunnen toepassingen ontwikkelen waardoor luchtfoto’s en beeldmateriaal nog slimmer ingezet kunnen worden.

Zomervlucht

In Nederland maken we elke zomer een vlucht voor vegetatiemonitoring. Daarin nemen we luchtfoto's met een lagere resolutie van 25 centimeter op. In 2024 konden we een deel van de Waddenzee pas heel laat vliegen omdat niet voldaan kon worden aan eisen aan de waterstand in combinatie met de weersomstandigheden. Dat deel is eind april 2025 gevlogen. Inmiddels is alle data ingewonnen, verwerkt en beschikbaar als open data.

Onderzoeken in 2026

Daarnaast gaan we in 2026 verschillende onderzoeken uitvoeren die gebruikt worden om het productportfolio vanaf 2028 vast te stellen.

Programma dashboard	30-04	31-08	31-12	Risico's en beheersmaatregelen van projecten in het programma
11 Basisdata 	GEEL	GEEL	GROEN	Het project Landelijk grondgebruiksbestand heeft de status rood door budgetoverschrijding. Dit is veroorzaakt door een factuur over 2024 die pas in 2025 is geboekt. De vergelijkbare factuur over 2025 is wel daadwerkelijk in 2025 geboekt.

8.3 Programma 12 Informatiehuis Water

Rijkswaterstaat en de waterschappen zijn de waterbeheerders in Nederland. Zij zorgen ervoor dat er voldoende en schoon grond- en oppervlaktewater beschikbaar is. En dat ons land is beschermd tegen overstromingen. Provincies, gemeenten en bedrijven dragen hieraan bij. Om snel en accuraat te kunnen reageren op veranderende omstandigheden moeten waterbeheerders en beleidsmakers kunnen beschikken over eenduidige en betrouwbare informatie. Het Informatiehuis Water maakt die toegankelijk met diverse diensten, portalen en producten. Het Informatiehuis Water is geen broneigenaar van data en geeft geen betekenis of waardering aan informatie. We geven informatie weer zoals we die hebben ontvangen van de bronhouders.

Maatschappelijk belang

Het Informatiehuis Water ontzorgt waterbeheerders en beleidsmakers bij het uitwisselen van data over de Nederlandse waterkwaliteit, waterveiligheid en droogte. Wij zorgen voor efficiënte uitwisseling van eenduidige gegevens over water en we maken de data inzichtelijk via portalen en voor landelijke en Europese rapportages. Hiermee dragen we bij aan betrouwbaar en doelmatig waterbeheer. Gezamenlijke vraagsturing, standaardisatie en uniformering leiden tot kwalitatief betere gegevens, meer efficiency en kostenbesparing voor zowel waterbeheerders als de Nederlandse samenleving in zijn geheel.

Algemeen

De partners hebben de intentie om de samenwerking te verlengen tot en met 2034 (gekoppeld aan zes jaar voortzetting van de Kaderrichtlijn Water vanaf 2028). Een nieuwe samenwerkingsovereenkomst 2029-2034 is ter consultatie ingediend bij de partners en is goedgekeurd. De ondertekening zal in het eerstvolgende Bestuurlijk Overleg in 2026 plaatsvinden.

Gestandaardiseerde uitwisseling van waterdata

Waterdata bevindt zich in verschillende bronnen. Voor de uitwisseling van deze data zijn afspraken nodig over de betekenis, definities en de vorm ervan. Hiervoor beheert het Informatiehuis Water de Aquo-standaard en de Digitale Delta API.

Aquo-standaard

De Aquo-standaard moet voortdurend onderhouden worden om te blijven aansluiten op veranderingen in wetgeving, de analyse van nieuwe stoffen en een veranderende informatiebehoefte. In 2025 zijn 133 vragen van Aquo-gebruikers en 155 wijzigingsvoorstellen behandeld. Dit heeft geleid tot aanpassing van 1376 begrippen en 2832 domeinwaarden.

Digitale Delta API

Om het gebruik van de DD API te bevorderen is in 2025 de documentatie verbeterd. De vernieuwde documentatie wordt in het eerste kwartaal 2026 gepubliceerd. De DD API v3 is toegepast in het sensornetwerk van MuniSense, dat wordt ingezet bij verschillende waterschappen voor grondwatermetingen. En ook voor het beschikbaar maken van ecologische metingen van Rijkswaterstaat via AquaDesk is de DD API v3 ingezet. Verder zijn in 2025 verschillende toepassingsmogelijkheden van de DD API onderzocht, waaronder:

1. Het direct inlezen van de gegevens van waterbeheerders in het Waterkwaliteitsportaal. Deze Proof Of Concept wordt uitgevoerd door waterschap AA en Maas, Aquon en het Informatiehuis Water.
2. Gegevensuitwisseling tussen het Gegevensknooppunt Water (GKW) en de informatiesystemen die gebouwd worden voor Slimwatermanagement (DD-API v2).

Facilitering van gegevensuitwisseling over de Nederlandse waterkwaliteit

Met procesmanagement en informatiesystemen ondersteunt het Informatiehuis Water de waterbeheerders bij de verzameling en het toetsen van data. We coördineren de informatievoorziening voor de Kaderrichtlijn Water (KRW) en verzamelen waterkwaliteitsdata voor meervoudig gebruik met onder meer de Landelijke Enquête Waterkwaliteit (LEW). We brengen die waterdata samen tot eenduidige informatie die een betrouwbaar landelijk beeld geeft van de waterkwaliteit voor onder meer nationale en Europese rapportages.

Coördinatie informatiestromen waterkwaliteit

In 2025 zijn de diverse KRW-informatiestromen volgens planning afgerond: de actualisatie van het KRW-monitoringsprogramma (januari), de inventarisatie van de stand van zaken van het KRW-maatregelenprogramma (februari-maart) en de KRW-toestandsbepaling (juni-juli). Met de jaarlijkse Landelijke Enquête Waterkwaliteit zijn de monitoringresultaten geïnventariseerd (chemie: april-mei, biologie: juni-juli). De resultaten van de KRW-informatiestromen van 2025 zijn in september gepubliceerd in de tussentijdse versie van de KRW-factsheets en ontsloten via het Waterkwaliteitsportaal.

De KRW-informatievoorziening staat in 2026 vrijwel volledig in het teken van de voorbereidingen voor de ontwerp-Stroomgebiedbeheerplannen 2028-2033. Dit proces is in september 2025 gestart met de actualisatie van de KRW-waterlichamen voor de nieuwe Stroomgebiedbeheerplannen. In november 2025 hebben we het Spoorboekje KRW 2026 gepubliceerd, dit jaar voor het eerst in de vorm van een clickable infographic. Het Spoorboekje is een hulpmiddel waarin gedetailleerd wordt ingegaan op de planning van en werkwijze rondom de in 2026 aan te leveren KRW-gegevens. Ook is de inhoud en planning van de dataleveringen voor de internationale delen van de Stroomgebiedbeheerplannen afgestemd met de internationale riviercommissies.

Waterkwaliteitsportaal en Aquo-kit

Het Informatiehuis Water ondersteunt waterbeheerders én derden bij het genereren, beheren en ontsluiten van een eenduidig landelijk beeld van de waterkwaliteit met het Waterkwaliteitsportaal (WKP). In wekelijkse sprintsessies met de leverancier worden het WKP en de kwaliteit van de onderliggende database continue verbeterd.

In januari 2025 zijn twee nieuwe WKP-modules online gebracht. Dankzij de module Download Data zijn nu alle gegevens beschikbaar als open data voor eigen gebruik. Met de module Kaartviewer worden KRW-gegevens, zoals toestandsoordelen van waterlichamen, als kaarten gepresenteerd en kunnen KRW-factsheets gegenereerd worden. Sinds mei 2025 zijn ook alle meetgegevens die sinds 2010 zijn verzameld met de jaarlijkse Landelijke Enquête Waterkwaliteit (LEW) beschikbaar in de Kaartviewer. Deze waterkwaliteitsgegevens zijn met een Bèta-versie van de DD-API opvraagbaar. In september 2025 is de nieuwe WKP-module KRW Dataviewer live gegaan waarmee eenduidige, grafische overzichten van KRW-data op verschillende gebiedsniveaus beschikbaar zijn gemaakt. De landelijke overzichten worden opgenomen in de nieuwe Stroomgebiedbeheerplannen 2028-2033. Eind 2025 is de testversie van de laatste WKP-module Databeheer opgeleverd.

In de WKP-module Aquo-kit is begin 2025 klein functioneel onderhoud doorgevoerd, zoals een aanpassing van de zwemwatertoets voor een flexibel badseizoen. Eind 2025 is Aquo-kit versie 'LEW' opgeleverd waarmee waterbeheerders eenvoudig hun waterkwaliteitsgegevens op het Waterkwaliteitsportaal kunnen aanpassen of aanvullen. Door de applicatiebeheerder is eind 2025 een Adviesrapport 'Vernieuwing Aquo-kit' opgeleverd, omdat de softwarecode verouderd is. Door het Informatiehuis Water is een projectplan opgesteld voor 'Informatiebeheer Waterkwaliteit 2026-2028' waarin dit adviesrapport is verwerkt.

Facilitering van gegevensuitwisseling over de Nederlandse waterveiligheid

Met het Waterveiligheidsportaal (WVP) wordt informatie uitgewisseld tussen de diverse partijen die betrokken zijn bij de beoordeling en versterking van de Nederlandse waterkeringen. Met het Landelijke Veiligheidsbeeld creëren we inzicht in de status van de primaire waterkeringen ten opzichte van de wettelijke norm. In het Nationaal Basisbestand Primaire Waterkeringen (NBPW) zijn de ligging en de bijbehorende veiligheidsnormen (dijktrajecten) van de Nederlandse primaire waterkeringen beschreven.

Waterveiligheidsportaal

De doorontwikkeling van het Waterveiligheidsportaal is een continu proces op basis van de wensen en eisen van de gebruikers (HWBP, waterschappen, RWS). In 2025 lag de focus op borging van de continuïteit. Naast het functionele (en technische) applicatiebeheer en het beantwoorden van gebruikersvragen door de Servicedesk, is gewerkt aan de verbetering van digitale toegankelijkheid (WCAG), de privacy (AVG) en Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO/pentesting), verbetering functionaliteit Content Management Systeem en aan de professionalisering van de NBPW-workflow (verbetering FME tooling). Er is informatie uitgewisseld met het BOI-team (Beoordelings- en Ontwerp Instrumentarium voor Primaire Waterkeringen) van

Rijkswaterstaat over RISKEER releases. Met DGBW zijn contacten over I&W-architectuur aangehaald en met het HWBP zijn voorbereidingen getroffen voor de doorontwikkeling in 2026 van één van de HWBP-werkprocessen in het Waterveiligheidsportaal (aankomen Projecten).

Facilitering van gegevensuitwisseling over de Nederlandse waterkwantiteit

Informatievoorziening rondom droogte (grondwaterstanden) wordt steeds belangrijker en vraagt in toenemende mate om onze aandacht. De informatie in het Droogteportaal geeft inzicht in de actuele droogte in Nederland.

Droogteportaal

Het Informatiehuis Water beheert de gezamenlijke jaarlijkse financiële bijdrage van het IPO en de waterschappen voor het uitvoeren van functioneel en technisch beheer van het Droogteportaal. In 2025 zijn koppelingen met verschillende bronhouders technisch aangepast en koppelingen met nieuwe bronhouders toegevoegd. Er is meer informatie via de BRO ontsloten en er zijn visualisaties aangepast op basis van gebruikersvragen.

Programma dashboard	30-04	31-08	31-12	Risico's en beheersmaatregelen van projecten in het programma
12 IHW A donut chart with four segments. The top segment is yellow and labeled '0%' and '0'. The right segment is green and labeled '75%' and '65%'. The bottom segment is green and labeled '35%' and '3'. The left segment is green and labeled '0%' and '0'.	GROEN	GROEN	GROEN	

Deel 4 Verwachte begrotingswijzigingen

9 Verwachte begrotingswijzigingen

9.1 Verwachte begrotingswijzigingen 2025

In de begroting 2025 is een indicatie gegeven van de te verwachten begrotingswijzigingen ten bedrage van € 4.355.974. In onderstaand overzicht wordt weergegeven welke verwachte begrotingswijzigingen reeds zijn verwerkt en welke verwachte begrotingswijzigingen zijn bijgesteld.

Verloopoverzicht verwachte begrotingswijzigingen 2025	Verwachte nieuwe initiatieven begroting 2025	Begrotingswijzigingen BERAP 1	Begrotingswijzigingen BERAP 2	Begrotingswijzigingen BERAP 3	Bijstelling verwachte nieuwe initiatieven 2025	Nog te verwachten begrotingswijzigingen 2025
<i>Programma 3. Diensten en beheer (incl. Kassiersfunctie)</i>						
SOC fase 3	86.000				-86.000	-
Viewers en portalen	125.000				-125.000	-
<i>Programma 4. Collectieve thema's</i>						
Risicomanagement implementatie	150.000				-150.000	-
Implementatie CSR	100.000				-100.000	-
<i>Programma 5. Ontwikkelthema Waterschappen</i>						
DEEP vervolg (incl. datascience PoCs)	250.000				-250.000	-
<i>Programma 6. Opgave waterveiligheid</i>						
Herijking DAMO keringen	150.000				-150.000	-
Overdracht HWBP project gegevens	200.000				-200.000	-
Verkenning BOI	150.000				-150.000	-
<i>Programma 7. Opgave watersysteem</i>						
Realisatievoorstel Info.vo. Slim Watermanagement	150.000	73.776		174.702	98.478	-
Projectenplatform	350.000	131.777			-218.223	-
NL veranderdetectie	250.000				-250.000	-
Assetmanagement en BIM	100.000		60.000		-40.000	-
Perceelwijzer app	205.858		112.479		-93.379	-
<i>Programma 8. Opgave waterketen</i>						
O-info	334.116	334.116			-	-
Verkenning procesautomatisering waterketen	120.000				-120.000	-
<i>Programma 9. Overheidsdienstverlening en Bedrijfsvoering</i>						
Single Digital Gateway	150.000	84.611			-65.389	-
SOC fase 2	435.000	435.000			-	-
Kenniscentrum	300.000	300.000			-	-
Robuust maken CBRT WM -Water	750.000			175.000	-575.000	-
Totaal	4.355.974	1.359.280	172.479	349.702	-2.474.513	-

9.2 Verwachte bijstelling begroting 2026

De jaareindeverwachting 2025 en de begrotingswijzigingen 2025 hebben ook hun invloed op de begroting van 2026. In deze paragraaf wordt normaliter een indicatie gegeven van de verwachte bijstelling van de primaire begroting 2026, gebaseerd op de actueel beschikbare informatie en genomen besluiten. Aangezien de geactualiseerde begroting 2026 recent is opgesteld zijn er nu geen verwachte bijstellingen van deze begroting 2026 te verwachten. Voor meer informatie wordt verwezen naar de geactualiseerde begroting 2026.

10 Bijlagen

10.1 Bijlage 1: Status kleur en betekenis

Status	Betekenis
GROEN	Statuskleur groen is van toepassing wanneer er geen statuskleur rood of geel toegekend kan worden én voldaan wordt aan alle onderstaande criteria: -Tijd: De uitvoering loopt conform planning en het resultaat wordt tijdig behaald. Of: overschrijdingen in de tijd zijn goedgekeurd en doen geen afbreuk aan de kwaliteit. -Geld: De budgettaire kaders worden niet overschreden. Of: budgetoverschrijdingen zijn goedgekeurd, doen geen afbreuk aan de kwaliteit en leiden tot hogere bijdragen van de deelnemers om de kosten te dekken. -Kwaliteit: Het beoogde resultaat wordt inhoudelijk bereikt. De risico's zijn in beeld, maar zijn nog niet opgetreden. Voor de risico's zijn effectieve beheersmaatregelen gedefinieerd.
GEEL	Statuskleur geel is van toepassing wanneer er geen statuskleur rood toegekend kan worden én minimaal één van de volgende situaties zich voordoet: -Tijd: De uitvoering is vertraagd, bijsturing is reeds ingezet. De bijsturing zal naar verwachting effectief kunnen zijn. -Geld: Er zijn budgetoverschrijdingen, maar deze kunnen door bijsturen wellicht nog gecompenseerd worden. Een overschrijding van maximaal 5% van de begroting is acceptabel, mits dit kan worden opgevangen binnen het programma. -Kwaliteit: De haalbaarheid van het verwachte resultaat is discutabel, maar heeft (nog) geen consequenties voor de producten. De geïnventariseerde risico's treden op of het is zeer waarschijnlijk dat de risico's zullen optreden. De beheersmaatregelen worden ingezet, maar het is onzeker of dit afdoende is om de risico's te reduceren.
ROOD	Statuskleur rood is van toepassing wanneer minimaal één van de volgende situaties zich voordoet: -Tijd: De uitvoering is dusdanig vertraagd dat de beoogde doelstelling niet wordt gehaald. Er heeft nog geen bijsturing plaatsgevonden of bijsturing is niet mogelijk. -Geld: Er zijn budgetoverschrijdingen die niet gecompenseerd worden door hogere bijdragen. -Kwaliteit: Het beoogde eindresultaat wordt niet gehaald. Eén of meerdere van de geïnventariseerde risico's treden op. De beheersmaatregelen zijn niet afdoende om risico's te reduceren.

10.2 Bijlage 2: Financieel overzicht kolommen verklaard

Begrotingswijzigingen	Saldo begroting / Lasten begroot / Baten begroot	Lasten werkelijk	Baten werkelijk	Saldo werkelijk	Saldo J.E.V.
Dit betreft de begrotingswijziging en die tegelijkertijd met bestuursrapportage worden aangeboden.	Dit betreft het begrote bedrag, na eventuele begrotingswijziging en van het lopende jaar.	Dit betreft het bedrag dat werkelijk als kosten (lasten) is geboekt. Bestaat uit ontvangen inkoop facturen, interne doorbelastingen en gewerkte uren in de betreffende periode van rapportage	Dit zijn de gefactureerde en nog te factureren bedragen aan de deelnemers in het lopende jaar, samen met het saldo op de projectrekening per 1/1.	Dit is het verschil tussen de werkelijke baten en de werkelijke lasten.	Dit is een inschatting van de jaareindeverwachting van het saldo, zijnde het verschil tussen de verwachte baten en de verwachte lasten.

10.3 Bijlage 3: Lijst met afkortingen

A&S	Architectuur en Standaarden
AB	Algemeen bestuur
AHN	Actueel Hoogtebestand Nederland
AP	Autoriteit Persoonsgegevens
API	Application Programming Interface
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming.
AWK	Applicatielandschap Afvalwaterketen
B&O	Beheer en onderhoud

BAG	Basisregistraties Adressen en Gebouwen
BAW+	Bestuursakkoord water
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BBVW	Regeling Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen
BuCa	Business case
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BHV	Bedrijfs hulpverlening
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BM	Beeldmateriaal
BOI	Beoordelings- en ontwerpinstrumentarium
BRO	Basisregistratie Ondergrond
BRT	Basisregistratie Topografie
BVZ	Bedrijfsvergelijking Zuiverings Beheer
CDO	Chief Digital Officer
CBCF	Commissie Bestuurszaken, Communicatie en Financiën (UvW)
CDL	Centrale Datalaag
CERT-WM	Computer Emergency Response Team Watermanagement, een team dat samen met Rijkswaterstaat gespecialiseerd is in het ontdekken, onderzoeken en afslaan van cyberaanvallen. Alle waterschappen zijn hier op
CISO	Chief Information Security Officer
CIW	Coördinatoren Informatieveiligheid Waterschappen
CMMI	Capability Maturity Model Integration
CMS	Content Management Systeem
CoPWA	Community of Practice Waterschapsarchitecten (werkgroep voor WILMA)
CPW	Coördinatoren Privacy Waterschappen
CSIR	Cybersecurity implementatierichtlijnen
CVDR	Centrale Voorziening Decentrale Regelgeving
CWW	Coördinatoren Wet Open Overheid
DAM	Dijkanalyse Module
DAMO	Data Afspraken Modelmatig Ondersteund
DAP	Dossier Afspraken en Procedures
DB	Dagelijks bestuur
DDSC	Dijk Data Service Center
DIV	Documentaire Informatie Voorziening
DPIA	Data Protection Impact Assessment
DROP	Decentrale Regelgeving en Officiële Publicaties
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DOO	Digitale ondersteuning Omgevingswet
DVH	Dienstverleningshandvest
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EA	Europese aanbesteding
e-HRM	Electronic Human Relation Management
ESRI	Geografisch informatie systeem applicaties
FG	Functionaris gegevensbescherming
FTE	fulltime-equivalent
FuWa	Functiebeschrijvingen waterschappen
GDI	Generieke Digitale Infrastructuur
GIS	Geografisch informatie systeem
GKW	Gegevensknooppunt waterschappen
GO	Gebruikersoverleg
Govroam	Government roaming
Gr	Gemeenschappelijke regeling
GVOP	Gemeenschappelijke Voorziening Overheidspublicaties
GWSW	GegevensWoordenboek Stedelijk Water
HEEL	Herleidbaar, Eenduidig en Expliciet werken over de hele Levenscyclus
HKP	Hoofdkostenplaats
HRM	Human Resource Management
HWBP	Hoogwaterbeschermingsprogramma
hWh	Het Waterschapshuis
HXM	Human eXperience Management
IBD	Informatie Beveiligingsdienst (CERT voor gemeenten)

ICT	Informatie, Communicatie en Technologie
ICTU	ICT uitvoeringsorganisatie
IHW	Informatiehuis Water
IM	Informatiemodel
IMKL	Informatiemodel Kabels en Leidingen
IMWA	Informatiemodel Water
INSPIRE	Infrastructure for Spatial Information in the European Community
IOT	Informatiemangers opdrachtgeverstafel
IPM	Integraal Project Management
IPO	Interprovinciaal Overlegorgaan
IRC	Internationaal Radar Composiet
IRIS	Integraal Resultaatgericht Informatie Systeem
IV	Informatievoorziening
KIDO	Kwaliteitssysteem Informatiebeheer Decentrale Overheden
KING	Kennisinstituut Nederlandse Gemeenten
KP	Kostenplaats
KPI	Key Performance Indicators
KRW	Kaderrichtlijn Water
LAWA	Landelijk Arbeidsvoorwaardenoverleg Waterschappen
LDS	Landelijk Dekkend Stelsel
LIS	Leidingen informatiesysteem
LOFGW	Landelijke Overleg voor functionarissen gegevensbescherming van de waterschappen
LOVH	Landelijk Overleg Vergunningverlening en Handhaving
LvL	Laan van de Leefomgeving
MT	Managementteam
NBPW	Nationaal Bestand Primaire Waterkeringen
NCSC	Nationaal Cyber Security Centrum
NCTV	Nationaal Coördinator Terrorismedbestrijding en Veiligheid
NDFD	Nationale Databank Flora en Fauna
NEN	Nederlandse Norm
NHI	Nederlands Hydrologisch Instrumentarium
NIS2	Network and Information Security directive 2
NOK	Nadere overeenkomst
NORA	Nederlandse Overheid Referentie Architectuur
NUP	Nationaal UitvoeringsProgramma
NWB	Nederlandse Waterschapsbank
OGT	Opdrachtgeverstafel
OOMHD	Opslag en Ontsluiting Meteorologische en Hydrologische Data
P&ID's	Proces & Instrumentatie Diagrammen
P&O	Personeel en organisatie
PA	Procesautomatisering
PCP-WISE	Pre-Commercial-Procurement Watermanagement Innovation from Space for European climate resilience
PDC	producten en diensten catalogus
PDCA	Plan Do Check Act
PDOK	Publieke Dienstverlening op Kaart
PEC	Proces Eigenaren Commissie VTH
PIA	Privacy Impact Assessment
PIO	Projectleidersoverleg Implementatie Omgevingswet (ter ondersteuning van DSO)
PO	Privacy officer
POC	Proof of Concept
PSA	Project Start Architectuur
PSU	Project start up
PvE	Programma van eisen
RMS	Record management system
RODC	Rijksoverheid Datacenter
ROR	Richtlijn OverstromingsRisico
RWS	Rijkswaterstaat
RWS CIV	Rijkswaterstaat Centrale informatievoorziening
RWZI	Rioolwaterzuiveringen
SAT DATA	Satelliet data

SAW	Sectorale arbeidsvoorwaarden waterschappen
SAW@	Samenwerking Waterbeheer Rijkswaterstaat en waterschappen
SD	secretaris-directeur
SDG	Single Digital Gateway
S.E.	System Engineering
SLA	Service Level Agreement
SOK	Samenwerkingsovereenkomst
STOWA	Stichting Toegepast Onderzoek Water
Surf	Surf-CERT (CERT voor onderwijs)
SWO	Samenwerkingsoverleg
TMB	Team Muskusratten Bestrijding
UO	Uitvoerend Overleg
UOT	Uitvoerend Overleg Tafel (de gemandateerde opdrachtgevers)
UvW	Unie van Waterschappen
VdW	Vereniging Directeuren Waterschappen
VTH	Vergunningverlening Toezicht en Handhaving
VvZB	Vereniging van Zuiveringsbeheerders
Watis	Waterinformatiesysteem
WIBON	Wet Informatieuitwisseling Boven- en Ondergrondse Netten
Wgr	Wet gemeenschappelijke regelingen
Wilma	Referentiearchitectuur van de waterschappen
WIWB	Weer Informatie Water Beheer
WKP	Water Kwaliteitsportaal
WMB	Werkgroep Muskusratten Bestrijding
Woo	Wijzigingswet Wet open overheid
WS	Waterschap
WSS	WaterSchadeSchatter
WSWC	Wilma Software catalogus
WTI	Wettelijk Toetings Instrumentarium
WVP	Waterveiligheidsportaal
Z-CERT	Zorg-CERT (CERT voor de zorg)
Z-info	Zuiveringsinformatiesysteem
ZTC	Zaaktypecatalogus